

Національний
банк України

Проміжна скорочена консолідована фінансова звітність

за період, що закінчився 31 березня 2022 року

Зміст

ПРОМІЖНА СКОРОЧЕНА КОНСОЛІДОВАНА ФІНАНСОВА ЗВІТНІСТЬ:

Проміжний скорочений консолідований звіт про фінансовий стан	4
Проміжний скорочений консолідований звіт про прибутки та збитки та інший сукупний дохід	5
Проміжний скорочений консолідований звіт про зміни у власному капіталі	6
Проміжний скорочений консолідований звіт про рух грошових коштів	7
Примітки до проміжної скороченої консолідованої фінансової звітності	8
Розділ I. Основа складання фінансової звітності	8
1. Основна діяльність	8
2. Основи облікової політики та складання звітності	9
3. Вплив економічної ситуації на фінансовий стан і результати діяльності Національного банку	11
Розділ II.I. Фінансові інструменти	13
4. Подання фінансових інструментів за категоріями оцінки	13
Розділ II.II. Фінансові активи та зобов'язання	14
5. Кошти та депозити в іноземній валюті та банківських металах	14
6. Цінні папери нерезидентів	15
7. Операції з МВФ	19
7.1. Авуари в СПЗ	19
7.2. Внески в рахунок квоти МВФ	20
7.3. Зобов'язання перед МВФ	20
8. Цінні папери України	21
9. Кредити банкам та іншим позичальникам	23
10. Кошти банків	24
11. Кошти державних та інших установ	24
12. Депозитні сертифікати, що емітовані Національним банком	25
13. Грошові кошти та їх еквіваленти	26
Розділ II.III. Фінансові результати за фінансовими інструментами	27
14. Процентні доходи та витрати	27
15. Результати від операцій з фінансовими активами та зобов'язаннями в іноземній валюті та монетарному золоті	27
16. Результати від операцій з фінансовими інструментами за справедливою вартістю через прибуток або збиток	28
17. Прибутки/(збитки) від відновлення/(зменшення) корисності фінансових та нефінансових активів	28
Розділ II.IV. Справедлива вартість фінансових активів та зобов'язань	29
18. Справедлива вартість фінансових активів та зобов'язань	29
Розділ III. Управління капіталом	33
19. Управління капіталом	33
20. Зобов'язання з перерахування прибутку до розподілу до Державного бюджету України	34

Розділ IV. Витрати, пов'язані із забезпеченням діяльності Національного банку	35
21. Витрати на утримання персоналу	35
22. Адміністративно-господарські та інші витрати	35
Розділ V. Інші примітки.....	36
23. Операції зі зв'язаними сторонами	36
24. Поточні та непоточні активи і зобов'язання	38
25. Події після звітної дати	39
26. Уведення нових та змінених стандартів і тлумачень фінансової звітності	40

Проміжний скорочений консолідований звіт про фінансовий стан

	Примітки	На 31 березня 2022 року	На 31 грудня 2021 року
(у мільйонах гривень)			
Активи			
Кошти та депозити в іноземній валюті та банківських металах	5	192 703	181 279
Цінні папери нерезидентів	6	563 211	644 288
Авуари в СПЗ	7.1	41 042	510
Монетарне золото		44 482	38 800
Цінні папери України	8	348 384	323 943
Кредити банкам та іншим позичальникам	9	129 721	99 861
Внутрішній державний борг		1 516	1 541
Внески в рахунок квоти МВФ	7.2	81 361	76 807
Основні засоби та нематеріальні активи		4 254	4 343
Інші активи		12 106	5 525
Усього активів		1 418 780	1 376 897
Зобов'язання			
Банкноти та монети в обігу		685 245	627 819
Кошти банків	10	75 371	57 136
Кошти державних та інших установ	11	60 481	55 133
Зобов'язання з перерахування прибутку до розподілу до Державного бюджету України	20	–	18 786
Депозитні сертифікати, що емітовані Національним банком України	12	141 838	212 926
Кредити отримані		–	2 728
Зобов'язання перед МВФ, крім зобов'язань зі сплати внеску за квотою	7.3	148 938	156 570
Боргові зобов'язання на користь МВФ зі сплати внеску за квотою	7.3	81 351	76 798
Інші зобов'язання		2 988	2 080
Усього зобов'язань		1 196 212	1 209 976
Власний капітал			
Статутний капітал	19	100	100
Загальні резерви та нерозподілений прибуток	19	136 141	80 530
Резерви переоцінки активів і зобов'язань	19	86 283	86 247
Усього власного капіталу		222 524	166 877
Неконтрольована частка		44	44
Усього капіталу		222 568	166 921
Усього пасивів		1 418 780	1 376 897

Схвалено до випуску Комітетом з управління активами та пасивами Національного банку України 05 вересня 2022 року.

Підписано 19 вересня 2022 року.

Голова

Кирило ШЕВЧЕНКО

Головний бухгалтер – директор
Департаменту бухгалтерського обліку

Богдан ЛУКАСЕВИЧ

Примітки, подані на сторінках 8–40, є невід'ємною частиною цієї проміжної скороченої консолідованої фінансової звітності.

Проміжний скорочений консолідований звіт про прибутки та збитки та інший сукупний дохід

	Примітка	За період, що закінчився 31 березня	
		2022 року	2021 року
(у мільйонах гривень)			
Процентні доходи	14	13 452	11 630
Процентні витрати	14	(4 368)	(3 249)
Чистий процентний дохід до врахування прибутку від відновлення корисності		9 084	8 381
Прибуток від відновлення корисності за процентними фінансовими активами	17	781	96
Чистий процентний дохід після врахування прибутку від відновлення корисності		9 865	8 477
Комісійні доходи		142	154
Комісійні витрати		(181)	(12)
Чисті комісійні (витрати)/доходи		(39)	142
Результати від операцій з фінансовими активами та зобов'язаннями в іноземній валюті та монетарному золоті	15	48 918	(13 115)
Результати від операцій з фінансовими інструментами за справедливою вартістю через прибуток або збиток	16	(2 163)	(3 723)
Інші доходи		211	213
Усього чистих доходів/(витрат)		56 792	(8 006)
Витрати на утримання персоналу	21	(804)	(573)
Витрати, пов'язані з виготовленням банкнот, монет, сувенірної та іншої продукції		(345)	(337)
Адміністративно-господарські та інші витрати	22	(333)	(283)
Прибуток від відновлення корисності за іншими активами	17	1	–
Прибуток/(збиток) до оподаткування		55 311	(9 199)
Витрати з податку на прибуток дочірньої компанії		(1)	–
Прибуток/(збиток) за період		55 310	(9 199)
Інші сукупні доходи, які не підлягають перекласифікації як складові прибутків або збитків у наступних періодах:			
переоцінка банківських металів		337	(80)
Інші сукупні доходи/(витрати) за період		337	(80)
Разом сукупні доходи/(витрати) за період		55 647	(9 279)
Прибуток/(збиток) за період, який належить:			
Національному банку України		55 310	(9 199)
неконтрольованій частці		–	–
		55 310	(9 199)
Сукупні доходи/(витрати), які належать:			
Національному банку України		55 647	(9 279)
неконтрольованій частці		–	–
		55 647	(9 279)

У Проміжному скороченому консолідованому звіті про прибутки та збитки та інший сукупний дохід наведено порівняльні дані двох періодів, оскільки дані за I квартал і наростаючим підсумком з початку року ідентичні.

Схвалено до випуску Комітетом з управління активами та пасивами Національного банку України 05 вересня 2022 року.

Підписано 19 вересня 2022 року.

Голова

Кирило ШЕВЧЕНКО

Головний бухгалтер – директор
Департаменту бухгалтерського обліку

Богдан ЛУКАСЕВИЧ

Примітки, подані на сторінках 8–40, є невід'ємною частиною цієї проміжної скороченої консолідованої фінансової звітності.

Проміжний скорочений консолідований звіт про зміни у власному капіталі

	Статутний капітал	Загальні резерви та нерозподілений прибуток	Резерв переоцінки активів і зобов'язань	Усього власного капіталу	Неконтрольована частка	Усього капіталу
(у мільйонах гривень)						
Залишок на 01 січня 2021 року	100	67 734	117 092	184 926	44	184 970
Усього сукупних доходів за I квартал 2021 року	–	(9 199)	(80)	(9 279)	–	(9 279)
Результат від передавання активів	–	(60)	–	(60)	–	(60)
Реалізований результат переоцінки за цінними паперами та деривативами, що вибули	–	652	(652)	–	–	–
Залишок на 31 березня 2021 року	100	59 127	116 360	175 587	44	175 631
Залишок на 01 січня 2022 року	100	80 530	86 247	166 877	44	166 921
Усього сукупних доходів за I квартал 2022 року	–	55 310	337	55 647	–	55 647
Реалізований результат переоцінки за банківськими металами, що вибули	–	56	(56)	–	–	–
Реалізований результат переоцінки за цінними паперами та деривативами, що вибули	–	245	(245)	–	–	–
Залишок на 31 березня 2022 року	100	136 141	86 283	222 524	44	222 568

Схвалено до випуску Комітетом з управління активами та пасивами Національного банку України 05 вересня 2022 року.

Підписано 19 вересня 2022 року.

Голова

Кирило ШЕВЧЕНКО

Головний бухгалтер – директор
Департаменту бухгалтерського обліку

Богдан ЛУКАСЕВИЧ

Примітки, подані на сторінках 8–40, є невід'ємною частиною цієї проміжної скороченої консолідованої фінансової звітності.

Проміжний скорочений консолідований звіт про рух грошових коштів

	Примітка	На 31 березня 2022 року	На 31 березня 2021 року
(у мільйонах гривень)			
Операційна діяльність			
Проценти отримані		5 655	4 372
Комісії отримані		139	154
Інші доходи		210	214
Проценти сплачені		(4 403)	(3 207)
Комісії сплачені		(19)	(12)
Інші витрати		(1 047)	(1 052)
Сплачені податки, збори і платежі		(284)	(129)
Перерахування коштів до Державного бюджету України	20	(18 786)	–
Збільшення кредитів банкам та іншим позичальникам		(28 955)	(5 693)
Погашення внутрішнього державного боргу		33	33
Збільшення коштів банків на вимогу		17 239	15 478
Збільшення/(зменшення) коштів державних та інших установ		5 050	(18 570)
Збільшення інших активів		(6 374)	(9 257)
Збільшення інших зобов'язань		932	521
Інший рух коштів		(147)	(483)
Чиста зміна грошових коштів від операційної діяльності		(30 757)	(17 631)
Інвестиційна діяльність			
(Збільшення)/зменшення розміщених строкових депозитів		(3)	2 696
Чисте зменшення цінних паперів нерезидентів		124 911	14 307
Придбання монетарного золота		–	(2)
Чисте (збільшення)/зменшення цінних паперів України		(17 516)	3 446
Придбання основних засобів та нематеріальних активів		(23)	(44)
Продаж основних засобів та нематеріальних активів		–	2
Чиста зміна грошових коштів від інвестиційної діяльності		107 369	20 405
Фінансова діяльність			
Випуск/(вилучення) банкнот та монет в обіг/з обігу	13	57 426	(4 672)
Погашення зобов'язань перед МВФ	13	(17 049)	(11 713)
Погашення депозитних сертифікатів, емітованих Національним банком України	13	(70 996)	(20 194)
Погашення кредитів отриманих	13	(2 925)	–
Чиста зміна грошових коштів від фінансової діяльності		(33 544)	(36 579)
Вплив зміни валютних курсів		8 340	(3 435)
Чистий рух грошових коштів та їх еквівалентів		51 408	(37 240)
Грошові кошти та їх еквіваленти на початок звітного періоду		178 087	118 410
Грошові кошти та їх еквіваленти на кінець звітного періоду	13	229 495	81 170

Схвалено до випуску Комітетом з управління активами та пасивами Національного банку України 05 вересня 2022 року.

Підписано 19 вересня 2022 року.

Голова

Кирило ШЕВЧЕНКО

Головний бухгалтер – директор
Департаменту бухгалтерського обліку

Богдан ЛУКАСЕВИЧ

Примітки, подані на сторінках 8–40, є невід'ємною частиною цієї проміжної скороченої консолідованої фінансової звітності.

Примітки до проміжної скороченої консолідованої фінансової звітності

Розділ I. Основа складання фінансової звітності

1. Основна діяльність

Національний банк України (далі – Національний банк) є центральним банком України і здійснює свою діяльність відповідно до Конституції України, Закону України “Про Національний банк України” та інших законодавчих актів України. Згідно із законодавством України основною функцією Національного банку є забезпечення стабільності грошової одиниці України. Під час виконання своєї основної функції Національний банк має виходити із пріоритетності досягнення та підтримання цінової стабільності в державі. Національний банк сприяє дотриманню стабільності банківської системи, а також додержанню сталих темпів економічного зростання та підтримує економічну політику Кабінету Міністрів України за умови, якщо це не перешкоджає досягненню цінової стабільності.

Національний банк не має на меті отримання прибутку.

Національний банк виконує функції та здійснює операції відповідно до Закону України “Про Національний банк України”.

Статутний капітал Національного банку є державною власністю.

До структури Національного банку станом на 31 березня 2022 року та 31 грудня 2021 року входять центральний апарат та відокремлений підрозділ (Банкотно-монетний двір), які здійснюють діяльність виключно в межах завдань і функцій Національного банку, установлених Законом України “Про Національний банк України”.

Дочірньою компанією Національного банку є ПУБЛІЧНЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО “РОЗРАХУНКОВИЙ ЦЕНТР З ОБСЛУГОВУВАННЯ ДОГОВОРІВ НА ФІНАНСОВИХ РИНКАХ” (далі – ПАТ “РОЗРАХУНКОВИЙ ЦЕНТР”).

Частка Національного банку в капіталі ПАТ “РОЗРАХУНКОВИЙ ЦЕНТР” становить 83,55% станом на 31 березня 2022 року (станом на 31 грудня 2021 року – 83,55%).

Статутний капітал ПАТ “РОЗРАХУНКОВИЙ ЦЕНТР” на 31 березня 2022 року та 31 грудня 2021 року становить 206,7 мільйона гривень, який складається з простих іменних акцій номінальною вартістю 1 000 гривень кожна.

ПАТ “РОЗРАХУНКОВИЙ ЦЕНТР” відповідно до законодавства України здійснює професійну діяльність на ринках капіталу – клірингову діяльність з визначення зобов'язань та клірингову діяльність центрального контрагента.

До функцій ПАТ “РОЗРАХУНКОВИЙ ЦЕНТР” належить, зокрема:

- здійснення/забезпечення грошових розрахунків за укладеними деривативними контрактами та правочинами щодо інструментів грошового ринку, активів, допущених до торгів на організованому товарному ринку, за умови проведення розрахунків за принципом “поставка проти оплати” та за правочинами щодо цінних паперів за умови проведення розрахунків за принципом “поставка цінних паперів проти оплати”;
- реалізація прав (у тому числі отримання доходів) за активами, які внесені на відповідні рахунки ПАТ “РОЗРАХУНКОВИЙ ЦЕНТР” для здійснення/забезпечення розрахунків за деривативними контрактами та правочинами щодо фінансових інструментів, інших активів; пред'явлення вимог за гарантіями банків;
- вчинення правочинів щодо деривативних контрактів, фінансових інструментів, інших активів з метою забезпечення виконання зобов'язань.

Національний банк є засновником Корпоративного недержавного пенсійного фонду Національного банку (далі – КНПФ).

Національний банк здійснює адміністрування, управління активами та зберігання активів КНПФ.

Національний банк проаналізував наявність контролю, необхідного для консолідації відповідно до Міжнародного стандарту фінансової звітності (далі – МСФЗ) 10 “Консолідована фінансова звітність” стосовно КНПФ. Національний банк є засновником, проте не зазнає ризиків та не має права щодо змінних результатів його діяльності. Відповідно до МСФЗ 10 “Консолідована фінансова звітність” Національний банк не має контролю за КНПФ та відповідно КНПФ не було консолідовано під час складання цієї консолідованої фінансової звітності.

Інвестиції Національного банку в асоційовану компанію станом на 31 березня 2022 року та 31 грудня 2021 року були представлені інвестиціями в статутний капітал ПУБЛІЧНОГО АКЦІОНЕРНОГО ТОВАРИСТВА “НАЦІОНАЛЬНИЙ ДЕПОЗИТАРІЙ УКРАЇНИ” (далі – ПАТ “НДУ”).

Національний банк, Національна комісія з цінних паперів і фондового ринку та інші учасники фондового ринку є

акціонерами ПАТ “НДУ”. Згідно зі статутом, ПАТ “НДУ” провадить діяльність із депозитарного обліку та обслуговування обліку цінних паперів і корпоративних операцій емітента на рахунках у цінних паперах клієнтів.

Станом на 31 березня 2022 року та 31 грудня 2021 року Національний банк володів 2 580 простими іменними

акціями ПАТ “НДУ” номінальною вартістю 10 000 гривень кожна, загальною номінальною вартістю 25,8 мільйона гривень. Частка участі Національного банку в статутному капіталі ПАТ “НДУ” на 31 березня 2022 року становить 25% (на 31 грудня 2021 року – 25%).

2. Основи облікової політики та складання звітності

Цей розділ містить інформацію про облікову політику Національного банку, яка стосується фінансової звітності в цілому.

Проміжна скорочена консолідована фінансова звітність Національного банку складена відповідно до Міжнародного стандарту бухгалтерського обліку (далі – МСБО) 34 “Проміжна фінансова звітність”, затвердженого Радою з Міжнародних стандартів бухгалтерського обліку.

Ця проміжна скорочена консолідована фінансова звітність не включає всієї інформації, необхідної для повного комплексу фінансової звітності згідно з МСФЗ, а лише окремі примітки для пояснення подій та операцій, які є суттєвими для розуміння змін у фінансовому стані та результатах діяльності Національного банку з дати останньої річної консолідованої фінансової звітності Національного банку.

Ця проміжна скорочена консолідована фінансова звітність має розглядатися разом із річною консолідованою фінансовою звітністю Національного банку станом на 31 грудня 2021 року, складеною відповідно до МСФЗ.

Ця проміжна скорочена консолідована фінансова звітність підготовлена на основі припущення, що Національний банк є організацією, здатною продовжувати свою діяльність на безперервній основі.

Упродовж I кварталу 2022 року змін у цілях та політиці управління фінансовими ризиками Національного банку не було.

Офіційний курс гривні до основних іноземних валют, за якими відображені монетарні статті консолідованого звіту про фінансовий стан, та монетарного золота був таким:

	31 березня 2022 року (у гривнях)	31 грудня 2021 року (у гривнях)
1 долар США	29,2549	27,2782
1 СПЗ	40,441953	38,178401
1 євро	32,5856	30,9226
1 фунт стерлінгів	38,4892	36,8392
1 тройська унція золота	56 308,37	49 115,22

Основні оцінки та судження під час застосування принципів бухгалтерського обліку

Національний банк використовує оцінки, припущення і професійні судження, що впливають на суми активів і зобов'язань, відображені в проміжній скороченій консолідованій фінансовій звітності. Оцінки та судження регулярно переглядаються й ґрунтуються на досвіді керівництва та інших чинниках, уключаючи майбутні події, очікування яких за наявних умов є обґрунтованими.

Найсуттєвіші оцінки та судження стосуються таких питань:

інформації про основні припущення і судження щодо майбутніх подій, що можуть спричинити суттєве коригування балансової вартості активів і зобов'язань у наступному звітному періоді;

оцінки очікуваних кредитних збитків для коштів на вимогу та строкових депозитів в іноземній валюті та монетарному золоті;

оцінки очікуваних кредитних збитків для цінних паперів, що оцінюються за амортизованою собівартістю;

оцінки очікуваних кредитних збитків для кредитів, наданих банкам та іншим позичальникам;

знецінення основних засобів та нематеріальних активів;

забезпечення під імовірні зобов'язання за пред'явленими до Національного банку судовими позовами;

операцій зі зв'язаними сторонами.

Під час складання цієї проміжної скороченої консолідованої фінансової звітності застосовувалися ті самі оцінки та судження, що і під час останньої річної консолідованої фінансової звітності.

Умовні зобов'язання

Зобов'язання з капітальних вкладень

Станом на 31 березня 2022 року Національний банк мав зобов'язання з капітальних вкладень, які стосувалися придбання, будівництва та поліпшення основних засобів і нематеріальних активів, на загальну суму 304 мільйони гривень (станом на 31 грудня 2021 року – 215 мільйонів гривень).

Судові процедури

До Національного банку під час його діяльності пред'являються певні позови. Станом на 31 березня 2022 року та 31 грудня 2021 року є судові позови, за якими Національний банк оцінює ймовірність настання можливих збитків невисокою, але керівництво Національного банку вважає, що розкриття інформації щодо таких судових справ майнового характеру може завдати шкоди Національному банку в суперечці з іншими сторонами щодо предмета позову. За такими справами забезпечення під імовірні зобов'язання не формувалося.

Водночас за позовами, за якими Національний банк оцінює ймовірність настання можливих збитків високою, визнане відповідне забезпечення, яке станом на 31 березня 2022 року становить 223 мільйони гривень (на 31 грудня 2021 року – 223 мільйони гривень).

Угоди своп

З метою управління міжнародними резервами Національний банк протягом I кварталу 2022 року та 2021 року здійснював операції валютного свопу з іноземними банками із термінами виконання до трьох місяців.

Станом на 31 березня 2022 року Національний банк мав 7 угод своп з іноземною валютою, суми активів до отримання за якими становлять 350 мільйонів доларів США (10 239 мільйонів гривень за офіційним курсом на 31 березня 2022 року), 18 283 мільйони японських єн

(4 395 мільйонів гривень за офіційним курсом на 31 березня 2022 року) та 2 702 мільйони гривень, а суми зобов'язань до сплати становлять 43 002 мільйони японських єн (10 336 мільйонів гривень за офіційним курсом на 31 березня 2022 року) та 246 мільйонів доларів США (7 188 мільйонів гривень за офіційним курсом на 31 березня 2022 року).

Станом на 31 грудня 2021 року Національний банк мав 15 угод своп з іноземною валютою, суми активів до отримання за якими становлять 770 мільйонів доларів США (21 004 мільйони гривень за офіційним курсом на кінець року) та 2 684 мільйони гривень, а суми зобов'язань до сплати становлять 87 564 мільйони японських єн (20 745 мільйонів гривень за офіційним курсом на кінець року) та 100 мільйонів доларів США (2 728 мільйонів гривень за офіційним курсом на кінець року).

У період з липня 2020 року до вересня 2021 року Національний банк України проводив операції своп процентної ставки. З 01 жовтня 2021 року проведення цих операцій було припинено. Станом на 31 березня 2022 року та 31 грудня 2021 року Національний банк мав 72 угоди своп процентної ставки, загальна умовна сума за якими становила 19 411 мільйонів гривень із термінами виконання за умовами угод від 2 до 5 років, з них умовна вартість операцій строком до 2 років становила 2 980 мільйонів гривень, строком до 3 років – 8 961 мільйонів гривень, строком до 4 років – 4 470 мільйонів гривень, строком до 5 років – 3 000 мільйонів гривень.

Зміни, що відбулися протягом I кварталу 2022 року в умовних зобов'язаннях за іншими похідними фінансовими інструментами та зобов'язаннях з надання кредитів, наведено в примітках 5 та 9 відповідно.

3. Вплив економічної ситуації на фінансовий стан і результати діяльності Національного банку

На початку 2022 року тривало економічне зростання завдяки рекордному врожаю 2021–2022 маркетингового року та подальшому поживленню споживчого та інвестиційного попиту. Утім, подальше посилення геополітичної напруженості через скупчення військ росії на кордонах з Україною негативно позначилося на економічній активності, посиливши девальваційний тиск на гривню та ускладнивши доступ до зовнішніх ринків капіталу.

Після 24 лютого 2022 року через повномасштабний напад росії на Україну ділова активність в Україні різко знизилася. Бойові дії призвели до значних руйнувань інфраструктури, порушення логістичних шляхів та виробничих процесів. Так, у березні активними бойовими діями було охоплено десять областей та м. Київ, які раніше виробляли близько 55% ВВП. Різке зниження економічної активності спостерігалось й у відносно спокійних регіонах. Це стало наслідком розривів ланцюгів постачання і виробництва між регіонами та рештою світу, міграції населення, зруйнованої інфраструктури та промислових потужностей. У результаті реальний ВВП у I кварталі 2022 року скоротився на 15,1% порівняно із відповідним кварталом минулого року (за оперативною оцінкою ДССУ, ukrstat.gov.ua).

Різке скорочення економічної активності призвело до зменшення надходжень до Державного бюджету України (далі – Державний бюджет) в березні порівняно з попередніми місяцями. Водночас у березні зберігся незначний приріст доходів порівняно з березнем попереднього року завдяки достроковим перерахуванням дивідендів державними підприємствами та авансових сплат податків. У свою чергу, суттєво зросли бюджетні видатки на забезпечення військових потреб та соціальну підтримку. Додатково було запроваджено низку податкових змін для пом'якшення шоку в економіці. У підсумку в I кварталі 2022 року зведений бюджет виконано з дефіцитом (31,3 мільярда гривень), який був сформований значним від'ємним сальдо Державного бюджету (56,1 мільярда гривень). Дефіцит останнього профінансовано за рахунок залучень на внутрішньому ринку [(зокрема в березні запроваджено новий інструмент – військові облігації внутрішньої державної позики (далі – військові ОВДП)] і міжнародного фінансування.

Відповідно до змін у законодавстві¹ Національний банк на період дії воєнного стану отримав можливість здійснювати купівлю державних облігацій з метою фінансування Державного бюджету для забезпечення належної відсічі повномасштабній військовій агресії російської федерації. У березні Національний банк викупив військових ОВДП на суму 20 мільярдів гривень. Також Національний банк тісно співпрацює з Урядом

України (далі – Уряд), сприяючи залученню фінансування від міжнародних партнерів, яке у березні становило 3,2 мільярда доларів США. Державний та гарантований державою борг станом на кінець березня збільшився – до 2 832 мільярдів гривень.

У січні-лютому 2022 року зберігалися високі темпи зростання зовнішньої торгівлі товарами. Збільшення експорту визначалося рекордним урожаєм 2021–2022 маркетингового року та збереженням високих цін на основні експортні товари, тоді як динаміка імпорту була зумовлена стійким внутрішнім попитом та високими цінами на енергоносії. Разом із скороченням дивідендів та стабільними переказами це сприяло формуванню профіциту поточного рахунку.

Повномасштабна військова агресія росії проти України призвела до суттєвого зменшення обсягів зовнішньої торгівлі товарами. Значно знизилася можливість транспортування вантажів, частину виробничих потужностей законсервовано або пошкоджено. Експорт товарів, передусім поставки зернових, олії та чорних металів, у березні 2022 року стрімко скоротився. У свою чергу, суттєве зменшення внутрішнього попиту разом зі зруйнованими ланцюгами постачання та введеними обмеженнями на придбання імпортованих товарів позначилося і на імпорті, обсяги якого значно скоротилися. У березні традиційно додатне сальдо торгівлі послугами перейшло до дефіциту через зростання імпорту послуг за статтею “подорожі” на тлі значної міграції українців за кордон та тимчасове зниження експорту ІТ-послуг в умовах невизначеності та релокації ІТ-компаній. У свою чергу, стійкі грошові перекази, значна міжнародна фінансова та гуманітарна допомога, а також зменшення реінвестованих доходів та заборона на виведення дивідендів забезпечили значний профіцит поточного рахунку в березні. У результаті профіцит поточного рахунку за I квартал 2022 року сягнув 2,3 мільярда доларів США.

На початку 2022 року за фінансовим рахунком спостерігався вплив капіталу, сформований як державним так і приватним сектором. Так, державний сектор погашав свої зовнішні зобов'язання, тоді як приватний нарощував свої зовнішні активи, у тому числі і за рахунок зростання готівки поза банками. З початком війни значно збільшилися обсяги офіційного фінансування, що забезпечило приплив капіталу до державного сектору. Проте він не в змозі був перекрити вплив капіталу за реальним сектором, сформований зростанням обсягів готівки поза банками та торгових кредитів, у тому числі через порушення ланцюгів постачання. За підсумками I кварталу 2022 року вплив капіталу за фінансовим рахунком (5,6 мільярда доларів США) значно перевищив профіцит поточного рахунку, а

¹ Згідно із Законом України “Про внесення змін до Податкового кодексу України та інших законодавчих актів України щодо особливостей оподаткування та подання звітності у період дії воєнного стану” від 03 березня 2022 року тимчасово, на період

дії воєнного стану, зупинена дія статті 54 Закону України “Про Національний банк України”, яка забороняє надання Національним банком кредитів державі.

платіжний баланс за I квартал було зведено з дефіцитом 3,3 мільярда доларів США. У результаті валові міжнародні резерви знизилися на 9,2% з початку року до 28,1 мільярда доларів США станом на кінець березня. Утім, вони залишалися на порівняно високому рівні завдяки значній фінансовій підтримці від міжнародних партнерів.

Ще на початку 2022 року інфляційний тиск в Україні посилювався під впливом стрімкого зростання цін на енергоносії та продовольство у світі, погіршення настроїв та очікувань у зв'язку зі збільшенням ризиків повномасштабної військової агресії російської федерації, і зрештою її вторгненням в Україну наприкінці лютого. Шокове зростання цін на тимчасово окупованих територіях, порушення виробничих процесів та логістичні проблеми, фізичне знищення складів та промислових потужностей, а також нерівномірний попит зумовили прискорення зростання споживчих цін у березні 2022 року до 13,7% у річному вимірі. Передусім стрімко зросли ціни на продукти харчування, фармацевтичні товари та пальне. Водночас інфляція стримувалася значним падінням попиту, ефектами від фіксації обмінного курсу гривні та мораторію на підвищення цін на комунальні послуги.

З перших годин війни Національний банк оперативно активував заздалегідь розроблений антикризовий план. Зокрема, з метою недопущення дестабілізації ситуації на валютному ринку Національний банк зафіксував офіційний курс гривні до долара США на рівні, на якому він діяв 24 лютого 2022 року, та ввів низку тимчасових адміністративних обмежень щодо валютних операцій та трансграничного руху капіталу.

Також було проведено адаптацію операційного дизайну монетарної політики та вжито необхідних антикризових заходів для мінімізації ризиків для фінансової стабільності, зокрема прийняті такі рішення:

- запроваджено проведення тендерів з надання рефінансування банкам (у тому числі частково через бланкові механізми);
- припинено проведення тендерів із розміщення депозитних сертифікатів, емітованих Національним банком, строком на 14 днів;
- скасовано рішення щодо збільшення нормативів обов'язкового резервування, ухвалене на початку лютого.

Це дало змогу компенсувати початковий негативний вплив бойових дій на показники діяльності банків, захистити інтереси клієнтів банків, насамперед вкладників, а також підтримати безперебійність розрахунків у країні. Банківська система залишилася ліквідною. Стабільне функціонування платіжної та банківської систем, а також заходи державної підтримки

допомогли бізнесу почати поступово відновлювати свою діяльність уже з кінця березня.

В умовах значного психологічного шоку, спричиненого війною, ринкові монетарні інструменти, зокрема облікова ставка, не відігравали відчутної ролі у функціонуванні грошово-кредитного та валютного ринків у перші місяці війни. Тому Національний банк на початку війни тимчасово відтермінував прийняття рішень щодо облікової ставки, яка залишалася на рівні 10%.

25 лютого 2022 року агенція "Moody's" підтвердила кредитний рейтинг України на рівні "B3", а рейтингові агенції "Fitch Ratings" та "Standard & Poor's" знизили його до рівня "CCC/C" та "B-"/"B"² відповідно. Під час наступних переглядів агенція "Moody's" знизила 04 березня 2022 кредитний рейтинг України до рівня "Caa2", а агенція "Standard & Poor's" підтвердила 11 березня 2022 року його на рівні "B-"/"B".

Надалі повномасштабна військова агресія російської федерації може мати різноспрямований вплив на результати діяльності та фінансовий стан Національного банку. Однак міра такого впливу поки що не може бути достовірно визначеною. Керівництво Національного банку ретельно стежить за поточним станом розвитку подій і вживає необхідних заходів для послаблення впливу негативних чинників.

Національний банк залишається відданим режиму інфляційного таргетування з плаваючим обмінним курсом і забороні фінансування Державного бюджету Національним банком. У міру нормалізації функціонування економіки та фінансової системи Національний банк у мінімальні строки повернеться до застосування принципів та інструментів монетарної політики, визначених Стратегією монетарної політики та Основними засадами грошово-кредитної політики. Щойно з'явиться можливість з прийнятною імовірністю спрогнозувати ефекти від монетарних рішень на горизонті політики, а канали монетарної трансмісії відновлять своє функціонування, Національний банк повернеться до традиційного формату застосування облікової ставки як основного інструменту монетарної політики для утримання під контролем інфляційних очікувань та досягнення інфляційних цілей. У мінімальні строки валютні обмеження будуть скасовані до довоєнного рівня. Проте цей процес може бути поетапним. Національний банк прагнутиме якнайшвидшої повної відмови від фінансування дефіциту Державного бюджету, ураховуючи потребу в забезпеченні оптимального балансу між, з одного боку, утриманням під контролем інфляційної динаміки та очікувань, а з іншого, – необхідністю підтримки боєздатності Збройних Сил України, безперебійного функціонування системи державних фінансів та об'єктів критичної інфраструктури.

² Для рейтингових агенцій "Fitch Ratings" та "Standard & Poor's" перше та друге значення рейтингу боргових зобов'язань в іноземній валюті означають рейтинги для довго- і короткострокових зобов'язань відповідно. Для "Moody's" –

рейтинг довгострокових боргових зобов'язань в іноземній валюті.

Розділ II.1. Фінансові інструменти

4. Подання фінансових інструментів за категоріями оцінки

Протягом I кварталу 2022 року змін в обліковій політиці Національного банку не було.

Операції з фінансовими інструментами

Національний банк класифікує всі фінансові активи на категорії за справедливою вартістю через прибуток або

збиток та амортизованою собівартістю відповідно до визначених моделей управління фінансовими активами та характеристик грошових потоків. Усі фінансові зобов'язання Національного банку (крім похідних фінансових інструментів) оцінюються за амортизованою собівартістю.

Станом на 31 березня 2022 року фінансові активи розподілялися за категоріями оцінки таким чином:

	Активи за справедливою вартістю з відображенням переоцінки в прибутках чи збитках	Активи за амортизованою собівартістю	Усього
(у мільйонах гривень)			
Фінансові активи			
Кошти та депозити в іноземній валюті	28	188 440	188 468
Цінні папери нерезидентів	563 211	–	563 211
Авуари в СПЗ	–	41 042	41 042
Цінні папери України	391	347 993	348 384
Кредити банкам та іншим позичальникам	–	129 721	129 721
Внутрішній державний борг	–	1 516	1 516
Внески в рахунок квоти МВФ	–	81 361	81 361
Інші фінансові активи	336	6 624	6 960
Усього фінансових активів	563 966	796 697	1 360 663

Станом на 31 грудня 2021 року фінансові активи розподілялися за категоріями оцінки таким чином:

	Активи за справедливою вартістю з відображенням переоцінки в прибутках чи збитках	Активи за амортизованою собівартістю	Усього
(у мільйонах гривень)			
Фінансові активи			
Кошти та депозити в іноземній валюті	33	177 552	177 585
Цінні папери нерезидентів	644 288	–	644 288
Авуари в СПЗ	–	510	510
Цінні папери України	1 082	322 861	323 943
Кредити банкам та іншим позичальникам	–	99 861	99 861
Внутрішній державний борг	–	1 541	1 541
Внески в рахунок квоти МВФ	–	76 807	76 807
Інші фінансові активи	278	300	578
Усього фінансових активів	645 681	679 432	1 325 113

Розділ II.ІІ. Фінансові активи та зобов'язання

5. Кошти та депозити в іноземній валюті та банківських металах

	На 31 березня 2022 року	На 31 грудня 2021 року
	(у мільйонах гривень)	
Фінансові активи за амортизованою собівартістю		
Готівкова іноземна валюта	29 332	20 677
Кошти на вимогу	75 748	58 631
Строкові депозити в іноземній валюті	83 372	98 249
Резерви під очікувані кредитні збитки за розміщеними депозитами в іноземній валюті за амортизованою собівартістю	(12)	(5)
Усього фінансових активів за амортизованою собівартістю	188 440	177 552
Фінансові активи за справедливою вартістю з відображенням переоцінки в прибутках чи збитках		
Кошти на вимогу для розрахунків за ф'ючерськими операціями	28	33
Усього фінансових активів	188 468	177 585
Нефінансові активи		
Строкові депозити у золоті	4 235	3 694
Усього нефінансових активів	4 235	3 694
Усього коштів та депозитів в іноземній валюті та банківських металах	192 703	181 279

Для цілей консолідованого звіту про рух грошових коштів грошові потоки від строкових депозитів у золоті класифікуються як інвестиційна діяльність.

Станом на 31 березня 2022 року та 31 грудня 2021 року всі кошти та депозити в іноземній валюті не забезпечуються заставою.

Станом на 31 березня 2022 року валова балансова вартість за коштами на вимогу становила 75 748 мільйонів гривень та змінилася переважно за рахунок збільшення залишків на кореспондентських рахунках у банках-нерезидентах (станом на 31 грудня 2021 року – 58 631 мільйон гривень). Протягом I кварталу 2022 року та 2021 року кошти на вимогу перебували на стадії 1 для оцінки очікуваних кредитних збитків. Резерви під очікувані кредитні збитки за коштами на вимогу протягом I кварталу 2022 року та 2021 року не формувалися.

Станом на 31 березня 2022 року валова балансова вартість за строковими депозитами в іноземній валюті становила 83 372 мільйони гривень, резерв під очікувані кредитні збитки – 12 мільйонів гривень (станом на 31 грудня 2021 року – валова балансова вартість 98 249 мільйонів гривень, резерв – 5 мільйонів гривень). Протягом I кварталу 2022 року та 2021 року всі строкові депозити в іноземній валюті перебували на стадії 1 для оцінки очікуваних кредитних збитків. Зміни валової балансової вартості були зумовлені зменшенням суми розміщених депозитів в іноземній валюті, а зміни в резервах – розформуванням резервів за поверненими депозитами та формуванням резервів за новими розміщеними депозитами.

До суми коштів на вимогу за справедливою вартістю з відображенням переоцінки в прибутках чи збитках станом на 31 березня 2022 року включені кошти в сумі 28 мільйонів гривень (2021 рік – 33 мільйони гривень) для розрахунків за ф'ючерськими операціями в межах Угоди про управління інвестиціями та надання консультативних послуг між Міжнародним банком реконструкції та розвитку і Національним банком, які оцінено за справедливою вартістю та включено до складу коштів та депозитів в іноземній валюті.

Відповідно до Угоди про управління інвестиціями та надання консультативних послуг між Міжнародним банком реконструкції та розвитку і Національним банком із жовтня 2013 року здійснюються операції з ф'ючерсами для регулювання процентного ризику.

Станом на 31 березня 2022 року Національний банк мав 1 309 коротких біржових ф'ючерсних контрактів із термінами виконання з грудня 2022 року до вересня 2026 року, умовна вартість яких становить 9 309 мільйонів гривень, або 318 мільйонів доларів США (станом на 31 грудня 2021 року – 38 довгих біржових ф'ючерсних контрактів із терміном виконання в березні 2022 року, умовна вартість яких становить 258 мільйонів гривень, або 9 мільйонів доларів США, та 1 593 коротких біржових ф'ючерсних контракти із термінами виконання з червня 2022 року до вересня 2026 року, умовна вартість яких становить 10 714 мільйонів гривень, або 393 мільйони доларів США).

6. Цінні папери нерезидентів

Станом на 31 березня 2022 року цінні папери нерезидентів подані таким чином:

	Державні облігації	Цінні папери міжнародних агенцій, банків та інших емітентів	Усього
(у мільйонах гривень)			
Цінні папери нерезидентів за справедливою вартістю через прибуток або збиток:			
Боргові цінні папери в розрізі емітентів:			
цінні папери емітентів США:			
номіновані в доларах США	388 258	309	388 567
цінні папери емітентів держав ЄС:			
номіновані в доларах США	3 042	20 934	23 976
номіновані в євро	–	8 929	8 929
номіновані в англійських фунтах стерлінгів	–	772	772
цінні папери інших емітентів:			
номіновані в доларах США	1 473	88 891	90 364
номіновані в євро	1 552	19 151	20 703
номіновані в австралійських доларах	724	329	1 053
номіновані в англійських фунтах стерлінгів	4 007	–	4 007
номіновані в юанях Женьміньбі	–	14 514	14 514
номіновані в японських єнах	360	9 846	10 206
Усього боргових цінних паперів	399 416	163 675	563 091
Інструменти капіталу:			
акції Чорноморського банку торгівлі та розвитку	–	120	120
інвестиція в Міждержавний банк	–	–	–
Усього інструментів капіталу	–	120	120
Усього цінних паперів нерезидентів за справедливою вартістю через прибуток або збиток	399 416	163 795	563 211

Згідно з рішенням Правління Національного банку України від 03 березня 2022 року № 108 “Про оцінку інвестиції Національного банку України до статутного капіталу” визнано факт відсутності ймовірності отримання економічних вигід від інвестиції Національного банку в інструменти капіталу Міждержавного банку, що є критерієм для припинення визнання такої інвестиції як активу. Збиток в сумі 1 мільйон гривень відображено за статтею “Результати від операцій з фінансовими

інструментами за справедливою вартістю через прибуток або збиток” Проміжного скороченого консолідованого звіту про прибутки та збитки та інший сукупний дохід (примітка 16).

Цінні папери міжнародних агенцій, банків та інших емітентів уключають боргові цінні папери, випущені іноземними центральними та інвестиційними банками, міжнародними агенціями та іншими емітентами.

Станом на 31 грудня 2021 року цінні папери нерезидентів подані таким чином:

	Державні облігації	Цінні папери міжнародних агенцій, банків та інших емітентів	Усього
(у мільйонах гривень)			
Цінні папери нерезидентів за справедливою вартістю через прибуток або збиток:			
Боргові цінні папери в розрізі емітентів:			
цінні папери емітентів США:			
номіновані в доларах США	462 574	299	462 873
номіновані в англійських фунтах стерлінгів	–	844	844
цінні папери емітентів держав ЄС:			
номіновані в доларах США	2 337	21 679	24 016
номіновані в євро	–	10 218	10 218
номіновані в англійських фунтах стерлінгів	–	2 029	2 029
цінні папери інших емітентів:			
номіновані в доларах США	3 178	85 487	88 665
номіновані в євро	1 546	21 877	23 423
номіновані в австралійських доларах	665	297	962
номіновані в англійських фунтах стерлінгів	3 555	2 830	6 385
номіновані в юанях Женьміньбі	–	14 687	14 687
номіновані в японських єнах	355	9 710	10 065
Усього боргових цінних паперів	474 210	169 957	644 167
Інструменти капіталу:			
акції Чорноморського банку торгівлі та розвитку	–	120	120
інвестиція в Міждержавний банк	–	1	1
Усього інструментів капіталу	–	121	121
Усього цінних паперів нерезидентів за справедливою вартістю через прибуток або збиток	474 210	170 078	644 288

Інформацію про номінальну вартість, купон та строки погашення боргових цінних паперів нерезидентів станом на 31 березня 2022 року зазначено в таблиці нижче:

	Загальна номінальна вартість в іноземній валюті, у мільйонах	Загальна номінальна вартість у гривневому еквіваленті, у мільйонах гривень	Розмір купона, % річних	Періодичність сплати купона	Строки погашення
Боргові цінні папери за справедливою вартістю із відображенням переоцінки в прибутках чи збитках у розрізі емітентів:					
Державні облигації:					
цінні папери емітентів США:					
номіновані в доларах США	13 226	386 914	0–2,25	Кожні 6 місяців, без сплати купона	Від 15 днів до 3,5 року
цінні папери емітентів держав ЄС:					
номіновані в доларах США	103	3 025	0,125–1,875	Кожні 6 місяців, 1 раз на рік	Від 6,9 місяця до 9,6 місяця
цінні папери інших емітентів:					
номіновані в доларах США	50	1 463	2,125	Кожні 6 місяців	7,2 місяця
номіновані в євро	50	1 629	0,125	1 раз на рік	4,9 року
номіновані в австралійських доларах	33	721	0,25–5,75	Кожні 6 місяців	Від 3,5 місяця до 2,6 року
номіновані в англійських фунтах стерлінгів	104	4 007	0,125–0,75	Кожні 6 місяців	Від 6,8 місяця до 2,1 року
номіновані в японських єнах	1 500	360	0,02	Кожні 6 місяців	3,2 року
Облігації міжнародних агенцій, банків та інших емітентів:					
цінні папери емітентів США:					
номіновані в доларах США	11	325	0,625–0,75	1 раз на рік	Від 1,1 місяця до 3,9 року
цінні папери емітентів держав ЄС:					
номіновані в доларах США	716	20 939	0–2,625	Щокварталу, кожні 6 місяців, 1 раз на рік, без сплати купона	Від 8 днів до 4,6 року
номіновані в євро	280	9 124	0–0,25	Щокварталу, 1 раз на рік, без сплати купона	Від 17 днів до 6,7 року
номіновані в англійських фунтах стерлінгів	20	770	1	1 раз на рік	8,6 місяця
цінні папери інших емітентів:					
номіновані в доларах США	3 056	89 417	0–3,25	Щокварталу, кожні 6 місяців, 1 раз на рік, без сплати купона	Від 5 днів до 4,5 року
номіновані в євро	598	19 486	0–0,75	Щокварталу, 1 раз на рік	Від 25 днів до 6,4 року
номіновані в австралійських доларах	15	330	0	Без сплати купона	2 місяці
номіновані в юанях Женьміньбі	3 159	14 551	0–3,4	Кожні 6 місяців, 1 раз на рік, без сплати купона	Від 12 днів до 3,4 року
номіновані в японських єнах	41 000	9 855	0–0,295	Кожні 6 місяців, без сплати купона	Від 1,8 місяця до 2,6 року

Інформацію про номінальну вартість, купон та строки погашення боргових цінних паперів нерезидентів станом на 31 грудня 2021 року зазначено в таблиці нижче:

	Загальна номінальна вартість в іноземній валюті, у мільйонах	Загальна номінальна вартість у гривневому еквіваленті, у мільйонах гривень	Розмір купона, % річних	Періодичність сплати купона	Строки погашення
Боргові цінні папери за справедливою вартістю із відображенням переоцінки в прибутках чи збитках у розрізі емітентів:					
Державні облигації:					
цінні папери емітентів США:					
номіновані в доларах США	16 800	458 264	0–2,5	Кожні 6 місяців, без сплати купона	Від 15 днів до 1,1 року
цінні папери емітентів держав ЄС:					
номіновані в доларах США	85	2 319	0,125–1,875	Кожні 6 місяців, 1 раз на рік	Від 6,9 місяця до 9,6 місяця
цінні папери інших емітентів:					
номіновані в доларах США	115	3 137	2,125–2,625	Кожні 6 місяців	Від 25 днів до 10,2 місяця
номіновані в євро	50	1 546	0,125	1 раз на рік	4,9 року
номіновані в австралійських доларах	33	650	0,25–5,75	Кожні 6 місяців	Від 6,5 місяця до 2,9 року
номіновані в англійських фунтах стерлінгів	97	3 581	0,125–0,75	Кожні 6 місяців	Від 6,8 місяця до 2,1 року
номіновані в японських єнах	1 500	355	0,02	Кожні 6 місяців	3,5 року
Облігації міжнародних агенцій, банків та інших емітентів:					
цінні папери емітентів США:					
номіновані в доларах США	11	303	0,625–0,75	1 раз на рік	Від 4,1 місяця до 4,1 року
номіновані в англійських фунтах стерлінгів	24	884	0,25	1 раз на рік	5,7 року
цінні папери емітентів держав ЄС:					
номіновані в доларах США	792	21 600	0–2,75	Щокварталу, кожні 6 місяців, 1 раз на рік, без сплати купона	Від 18 днів до 4,8 року
номіновані в євро	330	10 204	0–0,5	Щокварталу, 1 раз на рік, без сплати купона	Від 2,4 місяця до 6,9 року
номіновані в англійських фунтах стерлінгів	55	2 026	0–1	1 раз на рік, без сплати купона	Від 1,2 місяця до 11,6 місяця
цінні папери інших емітентів:					
номіновані в доларах США	3 133	85 460	0–3,25	Щокварталу, кожні 6 місяців, 1 раз на рік, без сплати купона	Від 11 днів до 4,8 року
номіновані в євро	704	21 770	0–0,75	Щокварталу, 1 раз на рік	Від 24 днів до 6,7 року
номіновані в австралійських доларах	15	297	0	Без сплати купона	5 місяців
номіновані в англійських фунтах стерлінгів	77	2 837	0–0,375	1 раз на рік, без сплати купона	Від 12 днів до 1,6 року
номіновані в юанях Женьміньбі	3 459	14 804	0–3,4	Кожні 6 місяців, 1 раз на рік, без сплати купона	Від 1,5 місяця до 3,6 року
номіновані в японських єнах	41 000	9 713	0–0,295	Кожні 6 місяців, без сплати купона	Від 4,8 місяця до 2,8 року

7. Операції з МВФ

7.1. Авуари в СПЗ

Авуари в СПЗ – кошти до запитання в СПЗ на рахунку, який відкрито в МВФ для України.

Нижче наведено рух коштів за рахунками авуарів у СПЗ протягом I кварталу 2022 року та аналогічного періоду 2021 року:

	2022 рік	2021 рік
	(у мільйонах гривень)	
Залишок авуарів у СПЗ станом на 1 січня	510	128
Надходження коштів від МВФ:		
на користь Уряду	41 263	–
Купівля СПЗ	25 326	20 123
Інші надходження та платежі	26	–
Погашення кредиту:		
від імені Національного банку (примітка 7.3)	(17 049)	(11 713)
від імені Уряду	(6 546)	(6 338)
Сплата комісій, пов'язаних з отриманням кредиту	(206)	–
Сплата відсотків за користування позикою МВФ:		
від імені Національного банку	(979)	(1 225)
від імені Уряду	(732)	(772)
Сплата відсотків за користування коштами, отриманими за розподілом СПЗ:		
від імені Національного банку	(2)	(1)
від імені Уряду	(19)	(11)
Доходи за авуарами в СПЗ	6	–
Курсові різниці	(556)	(27)
Залишок авуарів у СПЗ станом на 31 березня	41 042	164

У I кварталі 2022 року та I кварталі 2021 року коштів від МВФ на користь Національного банку не надходило.

7.2. Внески в рахунок квоти МВФ

Сума квоти – спеціальний тип активу, який є внеском України як члена МВФ. Величина квоти залежить від економічного розвитку країни і визначається Радою керуючих МВФ. Квота визначає для країни-члена кількість голосів у МВФ, ліміти доступу до фінансових ресурсів МВФ та частку в розподілі СПЗ – одиниці обліку МВФ. Основна частина квоти України сплачена шляхом випуску Національним банком безпроцентного боргового зобов'язання на користь МВФ, а решта суми квоти – зархована на рахунки МВФ № 1 та № 2 (примітка 7.3).

Станом на 31 березня 2022 року загальна сума квоти України становить 2 012 мільйонів СПЗ (81 361 мільйон гривень за офіційним курсом гривні до СПЗ на кінець звітного періоду) (станом на 31 грудня 2021 року –

2 012 мільйонів СПЗ, або 76 807 мільйонів гривень за офіційним курсом гривні до СПЗ на кінець року). Проценти за квотою не нараховуються.

Резервна позиція в МВФ – спеціальний тип активу, який утворюється в результаті обміну частини внеску в рахунок квоти на ліквідні вимоги держави-члена до МВФ. Резервна позиція є частиною валютних резервів країни.

Станом на 31 березня 2022 року резервна позиція України в МВФ становить 241 031 СПЗ, або 10 мільйонів гривень за офіційним курсом гривні до СПЗ на кінець звітного періоду (станом на 31 грудня 2021 року – 241 031 СПЗ, або 9 мільйонів гривень за офіційним курсом гривні до СПЗ на кінець року).

7.3. Зобов'язання перед МВФ

	На 31 березня 2022 року	На 31 грудня 2021 року
	(у мільйонах гривень)	
Боргові зобов'язання на користь МВФ за купівлю СПЗ	145 640	153 455
Зобов'язання перед МВФ за розподілом СПЗ	3 295	3 112
Рахунок МВФ № 2	3	3
Зобов'язання перед МВФ, крім зобов'язань зі сплати внеску за квотою	148 938	156 570
Боргові зобов'язання на користь МВФ зі сплати внеску за квотою	81 147	76 605
Рахунок МВФ № 1	204	193
Боргові зобов'язання на користь МВФ зі сплати внеску за квотою	81 351	76 798
Усього зобов'язань перед МВФ	230 289	233 368

Зобов'язання перед МВФ за розподілом СПЗ – кошти, отримані Національним банком у результаті спеціального розподілу СПЗ.

Боргові зобов'язання на користь МВФ за купівлю СПЗ – кредити, отримані від МВФ на рахунки в Національному банку. У I кварталі 2022 року та 2021 році надходжень від МВФ на користь Національного банку не було (примітка 7.1).

Рахунок МВФ № 1 – гривневий рахунок МВФ у Національному банку, що використовується для відображення операцій з МВФ, пов'язаних із використанням та поверненням кредитів МВФ; рахунок МВФ № 2 – гривневий рахунок МВФ у Національному банку, що використовується для надходжень та адміністративних видатків МВФ у гривні на території України.

Боргові зобов'язання на користь МВФ зі сплати внеску за квотою – зобов'язання зі сплати квоти. Упродовж I кварталу 2022 року та в 2021 році змін у боргових зобов'язаннях за квотою у зв'язку зі здійсненням адміністративних витрат МВФ у гривні не було.

У I кварталі 2022 року та 2021 році змін у розмірі квоти не було (примітка 7.2).

Упродовж I кварталу 2022 року відбулося погашення зобов'язань перед МВФ на суму 419 мільйонів СПЗ (17 049 мільйонів гривень за офіційним курсом на дату здійснення платежу, або 16 701 мільйон гривень за річним курсом МВФ) [упродовж I кварталу 2021 року відбулося погашення зобов'язань перед МВФ на суму 294 мільйони СПЗ (11 713 мільйонів гривень за офіційним курсом на дату здійснення платежу, або 10 839 мільйонів гривень за річним курсом МВФ)] (примітка 7.1).

8. Цінні папери України

	На 31 березня 2022 року	На 31 грудня 2021 року
		(у мільйонах гривень)
Цінні папери за справедливою вартістю через прибуток або збиток:		
в іноземній валюті:		
державні деривативи, номіновані в доларах США	391	1 082
Усього цінних паперів за справедливою вартістю через прибуток або збиток	391	1 082
Боргові цінні папери за амортизованою собівартістю:		
у національній валюті:		
облігації внутрішньої державної позики	347 993	322 861
Усього боргових цінних паперів за амортизованою собівартістю	347 993	322 861
Усього цінних паперів України	348 384	323 943

Національний банк відповідно до Закону України “Про Національний банк України” здійснює операції з цінними паперами України лише на вторинному ринку.

Із 07 березня 2022 року згідно із Законом України “Про внесення змін до Податкового кодексу України та інших законодавчих актів України щодо особливостей оподаткування та подання звітності у період дії воєнного стану” від 03 березня 2022 року № 2118-IX тимчасово зупинено, на період дії воєнного стану в Україні, дію статті 54 Закону України “Про Національний банк України” щодо заборони надання кредитів державі.

На виконання постанови Кабінету Міністрів України від 25 лютого 2022 року № 156 “Про випуск облігацій

внутрішньої державної позики “Військові облігації” Національний банк придбав військові ОВДП загальною номінальною вартістю 20 000 мільйонів гривень. Військові ОВДП емітовані Міністерством фінансів України і мають номінальну вартість 1 000 гривень кожна.

Кожен державний дериватив має умовну суму в розмірі 1 000 доларів США або таку сукупну суму, яка є цілим кратним числом, що дорівнює 1 000 доларів США (далі – умовна сума). Виплати за державними деривативами залежать від досягнення певних показників валового внутрішнього продукту та показника приросту реального валового внутрішнього продукту за 2019–2038 роки.

Інформацію про номінальну вартість, дохідність до погашення, купон та строки погашення цінних паперів України станом на 31 березня 2022 року надано в таблиці нижче:

	Загальні номінальна вартість та умовна сума в гривневому еквіваленті, у мільйонах гривень	Загальні номінальна вартість та умовна сума в іноземній валюті, у мільйонах	Дохідність до погашення, % річних	Розмір купона, % річних	Періодичність сплати купона	Строки погашення
--	---	---	-----------------------------------	-------------------------	-----------------------------	------------------

Цінні папери за справедливою вартістю через прибуток або збиток:

в іноземній валюті:

державні деривативи	1 283	44	–	–	–	До 18,2 року
---------------------	-------	----	---	---	---	--------------

Боргові цінні папери за амортизованою собівартістю:

у національній валюті:

облігації внутрішньої державної позики	330 267	–	7,55–14,10	8,12–16,00	1 раз на рік, кожні 6 місяців	Від 2,7 місяця до 25,6 року
--	---------	---	------------	------------	-------------------------------	-----------------------------

Інформацію про номінальну вартість, дохідність до погашення, купон та строки погашення цінних паперів України станом на 31 грудня 2021 року надано в таблиці нижче:

	Загальні номінальна вартість та умовна сума в гривневому еквіваленті, у мільйонах гривень	Загальні номінальна вартість та умовна сума в іноземній валюті, у мільйонах	Дохідність до погашення, % річних	Розмір купона, % річних	Періодичність сплати купона	Строки погашення
--	---	---	-----------------------------------	-------------------------	-----------------------------	------------------

Цінні папери за справедливою вартістю через прибуток або збиток:

в іноземній валюті:

державні деривативи	1 196	44	–	–	–	До 18,4 року
---------------------	-------	----	---	---	---	--------------

Боргові цінні папери за амортизованою собівартістю:

у національній валюті:

облігації внутрішньої державної позики	312 752	–	6,97–13,10	8,12–17,25	1 раз на рік, кожні 6 місяців	Від 0,2 місяця до 25,9 року
--	---------	---	------------	------------	-------------------------------	-----------------------------

Протягом I кварталу 2022 року та 2021 року всі державні цінні папери перебували на стадії 1. Резерв під очікувані кредитні збитки за державними цінними паперами протягом I кварталу 2022 року та 2021 року не формувався.

9. Кредити банкам та іншим позичальникам

Кредити банкам та іншим позичальникам за цільовим призначенням класифікуються таким чином:

	На 31 березня 2022 року	На 31 грудня 2021 року
	(у мільйонах гривень)	
Кредити, надані банкам для підтримання їх ліквідності:		
для стабілізації роботи банків	37 991	38 955
шляхом проведення тендерів Національним банком:		
довгострокові	87 778	88 852
короткострокові	37 727	6 578
овернайт	250	470
інші	10	10
Кредити, надані в межах кредитних ліній для підтримання малих і середніх підприємств за рахунок коштів, отриманих від Європейського банку реконструкції та розвитку	36	36
Інші	2	2
Резерв під очікувані кредитні збитки за кредитами банкам та іншим позичальникам	(34 073)	(35 042)
Усього кредитів банкам та іншим позичальникам	129 721	99 861

Протягом I кварталу 2022 року Національний банк підтримував ліквідність банків через постійно діючу лінію рефінансування (кредити овернайт), рефінансування банків строком від 14 до 90 днів та до одного року шляхом проведення тендерів [протягом 2021 року – через постійно діючу лінію рефінансування (кредити овернайт), рефінансування банків строком від 14 до 90 днів та від одного до п'яти років шляхом проведення тендерів].

Національний банк здійснює операції з рефінансування банків шляхом надання банкам кредитів овернайт та кредитів рефінансування та має непогашену заборгованість за такими кредитами станом на 31 березня 2022 року та 31 грудня 2021 року. Національний банк надає банкам кредити овернайт та кредити рефінансування під заставу пулу, що може складатися з таких видів активів (майна): державні облігації України, депозитні сертифікати Національного банку, облігації міжнародних фінансових організацій (емісія яких здійснюється відповідно до законодавства України), облігації підприємств, розміщення яких здійснено під гарантію Кабінету Міністрів України, облігації внутрішніх місцевих позик, іноземна валюта (долари США, євро, англійські фунти стерлінгів, швейцарські франки, японські єни).

Як забезпечення виконання зобов'язань за стабілізаційними кредитами, що були надані банкам для підтримання їх ліквідності до 2017 року та залишалися непогашеними станом на 31 березня 2022 року та 31 грудня 2021 року, приймалися цінні папери (державні облігації України, облігації підприємств, у тому числі ті, розміщення яких здійснено під гарантію Кабінету Міністрів України), іноземна валюта, акції власників істотної участі банку, нерухоме майно та майнові права за кредитними договорами. Із 2017 року Національний банк не надає стабілізаційних кредитів. Замість стабілізаційних кредитів Національний банк може надавати банкам кредити для екстреної підтримки ліквідності, але такі кредити банкам ще не надавалися.

Станом на 31 березня 2022 року валова балансова вартість кредитів, наданих банкам для стабілізації роботи банків, становила 37 991 мільйон гривень, резерв під очікувані кредитні збитки за кредитами, наданими банкам для стабілізації роботи банків, – 33 704 мільйони гривень (станом на 31 грудня 2021 року валова балансова вартість кредитів, наданих банкам для стабілізації роботи банків, становила 38 955 мільйонів гривень, резерв під очікувані кредитні збитки – 34 688 мільйонів гривень).

Станом на 31 березня 2022 року валова балансова вартість кредитів, наданих банкам шляхом проведення тендерів Національним банком, становила 125 505 мільйонів гривень, резерв під очікувані кредитні збитки за кредитами, наданими банкам шляхом проведення тендерів Національним банком, – 321 мільйон гривень (станом на 31 грудня 2021 року валова балансова вартість кредитів, наданих банкам шляхом проведення тендерів Національним банком, становила 95 430 мільйонів гривень, резерв під очікувані кредитні збитки – 306 мільйонів гривень).

Станом на 31 березня 2022 року та 31 грудня 2021 року валова балансова вартість інших кредитів становила 10 мільйонів гривень, резерв під очікувані кредитні збитки – 10 мільйонів гривень.

Станом на 31 березня 2022 року та 31 грудня 2021 року валова балансова вартість кредитів, наданих у межах кредитних ліній для підтримання малих і середніх підприємств за рахунок коштів, отриманих від Європейського банку реконструкції та розвитку, та інших кредитів становила 38 мільйонів гривень, резерв під очікувані кредитні збитки – 38 мільйонів гривень.

Розрахункова справедлива вартість кредитів банкам та іншим позичальникам зазначена в примітці 18.

Зобов'язання з надання кредитів

Станом на 31 березня 2022 року Національний банк мав зобов'язання з кредитування Фонду гарантування вкладів фізичних осіб у межах відкритої відкличної відновлюваної

кредитної лінії на загальну суму 3 000 мільйонів гривень (станом на 31 грудня 2021 року Національний банк не мав зобов'язань із кредитування) (примітка 23).

10. Кошти банків

	На 31 березня 2022 року	На 31 грудня 2021 року
	(у мільйонах гривень)	
Кореспондентські рахунки:		
у національній валюті	50 061	34 843
Кошти банків на рахунках із спеціальним режимом використання:		
у національній валюті	6 982	1 644
в іноземній валюті	10 977	148
Кошти, розміщені як грошове покриття для забезпечення погашення заборгованості банку перед Національним банком:		
в іноземній валюті	7 351	20 501
Усього коштів банків	75 371	57 136

Станом на 31 березня 2022 року та 31 грудня 2021 року відсотки за залишками коштів на кореспондентських рахунках не нараховувалися.

Кошти банків із спеціальним режимом використання станом на 31 березня 2022 року та 31 грудня 2021 року включають кошти для проведення розрахунків

ліквідаційними комісіями в разі припинення діяльності банків та в інших випадках, передбачених законодавством України та нормативно-правовими актами Національного банку.

11. Кошти державних та інших установ

	На 31 березня 2022 року	На 31 грудня 2021 року
	(у мільйонах гривень)	
Кошти бюджетів та бюджетних установ:		
у національній валюті	10 303	15 672
в іноземній валюті	46 795	38 638
Фонд гарантування вкладів фізичних осіб:		
у національній валюті	2 773	675
Інші:		
у національній валюті	269	54
в іноземній валюті	341	94
Усього коштів державних та інших установ	60 481	55 133

Національний банк обслуговує кошти Державного бюджету та місцевих бюджетів, консолідовані на єдиному казначейському рахунку.

Відповідно до Закону України "Про Національний банк України" за залишками коштів бюджетних установ проценти не сплачуються, за коштами Фонду

гарантування вкладів фізичних осіб станом на 31 березня 2022 року встановлено процентну ставку 4,84% (станом на 31 грудня 2021 року – 4,80%).

12. Депозитні сертифікати, що емітовані Національним банком

Депозитний сертифікат Національного банку – один із монетарних інструментів, що є борговим зобов'язанням Національного банку в бездокументарній формі, який засвідчує розміщення в Національному банку коштів банків та їхнє право на отримання внесеної суми і

процентів після закінчення встановленого строку. Витратність (дохідність для банків) депозитних сертифікатів устанавлюється відповідно до Основ процентної політики Національного банку з урахуванням її поточних цілей.

	На 31 березня 2022 року	На 31 грудня 2021 року (у мільйонах гривень)
Депозитні сертифікати за амортизованою собівартістю:		
депозитні сертифікати овернайт	141 838	112 147
депозитні сертифікати строком до 100 днів	–	100 779
Усього депозитних сертифікатів за амортизованою собівартістю	141 838	212 926

Станом на 31 березня 2022 року та 31 грудня 2021 року в обігу перебували депозитні сертифікати номінальною вартістю 1 мільйон гривень кожен.

Інформацію про номінальну вартість, середньозважену витратність, розмір процентної ставки та строки розміщення станом на 31 березня 2022 року наведено в таблиці нижче:

	Загальна номінальна вартість депозитних сертифікатів, у мільйонах гривень	Середньозважена витратність, % річних	Розмір процентної ставки, % річних	Строк розміщення, календарних днів	Періодичність сплати процентів
Депозитні сертифікати за амортизованою собівартістю:					
депозитні сертифікати овернайт	141 803	9,00	9,00	1	1 раз під час погашення
депозитні сертифікати строком до 100 днів	–	–	–	–	–

Інформацію про номінальну вартість, середньозважену витратність, розмір процентної ставки та строки розміщення станом на 31 грудня 2021 року наведено в таблиці нижче:

	Загальна номінальна вартість депозитних сертифікатів, у мільйонах гривень	Середньозважена витратність, % річних	Розмір процентної ставки, % річних	Строк розміщення, календарних днів	Періодичність сплати процентів
Депозитні сертифікати за амортизованою собівартістю:					
депозитні сертифікати овернайт	112 122	8,00	8,00	4	1 раз під час погашення
депозитні сертифікати строком до 100 днів	100 677	9,00	9,00	15	1 раз під час погашення

13. Грошові кошти та їх еквіваленти

	Примітка	На 31 березня 2022 року	На 31 грудня 2021 року
(у мільйонах гривень)			
Готівкова іноземна валюта	5	29 332	20 677
Кошти на вимогу	5	75 763	58 661
Розміщені короткострокові депозити з терміном погашення до трьох місяців (крім депозитів у золоті)	5	83 364	98 241
Авуари в СПЗ	7.1	41 036	508
Усього грошових коштів та їх еквівалентів		229 495	178 087

Зміни в зобов'язаннях, зумовлені фінансовою діяльністю, за I квартал 2022 року:

	Примітки	На 01 січня 2022 року	Випуск/ залучення/ (погашення) зобов'язань	Процентні витрати сплачені	Зміна валютних курсів	Процентні витрати нараховані	Інші	На 31 березня 2022 року
(у мільйонах гривень)								
Випуск банкнот та монет в обіг		627 819	57 426	–	–	–	–	685 245
Погашення зобов'язань перед МВФ	7.1, 7.3	233 368	(17 049)	(981)	13 911	1 007	33	230 289
Погашення кредитів отриманих		2 728	(2 925)	(15)	197	15	–	–
Погашення депозитних сертифікатів, емітованих Національним банком України	12	212 926	(70 996)	(3 357)	–	3 265	–	141 838

У березні 2022 року Національний банк повернув кредит, отриманий від Національного банку Швейцарії, у сумі 100 мільйонів доларів США (2 925 мільйонів гривень за офіційним курсом на дату здійснення платежу).

Національний банк класифікує сплачені проценти як грошові кошти від операційної діяльності в консолідованому звіті про рух грошових коштів.

Зміни в зобов'язаннях, зумовлені фінансовою діяльністю, за I квартал 2021 року:

	Примітки	На 01 січня 2021 року	Випуск/ залучення/ (погашення) зобов'язань	Процентні витрати сплачені	Зміна валютних курсів	Процентні витрати нараховані	Інші	На 31 березня 2021 року
(у мільйонах гривень)								
Вилучення банкнот та монет з обігу		558 694	(4 672)	–	–	–	–	554 022
Погашення зобов'язань перед МВФ	7.1, 7.3	275 388	(11 713)	(1 226)	(8 098)	1 187	47	255 585
Погашення депозитних сертифікатів, емітованих Національним банком України	12	163 485	(20 194)	(1 925)	–	2 008	(6)	143 368

Розділ II.III. Фінансові результати за фінансовими інструментами

14. Процентні доходи та витрати

	За період, що закінчився 31 березня	
	2022 року	2021 року
(у мільйонах гривень)		
Процентні доходи		
Доходи за цінними паперами України за амортизованою собівартістю	10 406	10 354
Доходи за кредитами банкам	2 957	1 216
Доходи за коштами та депозитами в іноземній валюті	51	22
Доходи за внутрішнім державним боргом	32	34
Доходи за авуарами в СПЗ	6	–
Інші	–	4
Усього процентних доходів за ефективною ставкою	13 452	11 630
Процентні витрати		
Витрати за депозитними сертифікатами, що емітовані Національним банком	(3 265)	(2 006)
Витрати за операціями з МВФ	(1 040)	(1 187)
Витрати за коштами Фонду гарантування вкладів фізичних осіб	(20)	(19)
Витрати за отриманими кредитами	(15)	(22)
Усього процентних витрат за ефективною ставкою	(4 340)	(3 234)
Процентні витрати за коштами на вимогу та строковими депозитами з від'ємною ставкою	(28)	(15)
Чистий процентний дохід	9 084	8 381

До інших процентних доходів віднесено процентні доходи за кредитами, наданими працівникам.

включено доходи за інфляційними ОВДП у розмірі 5 929 мільйонів гривень (за аналогічний період 2021 року – 5 549 мільйонів гривень).

У I кварталі 2022 року до складу доходів за цінними паперами України за амортизованою собівартістю

15. Результати від операцій з фінансовими активами та зобов'язаннями в іноземній валюті та монетарному золоті

	За період, що закінчився 31 березня	
	2022 року	2021 року
(у мільйонах гривень)		
Нереалізовані доходи/(витрати) від операцій з фінансовими активами та зобов'язаннями в іноземній валюті та монетарному золоті	37 336	(13 115)
Реалізований результат від операцій з фінансовими активами та зобов'язаннями в іноземній валюті та монетарному золоті	11 582	–
Усього результатів від операцій з фінансовими активами та зобов'язаннями в іноземній валюті та монетарному золоті	48 918	(13 115)

16. Результати від операцій з фінансовими інструментами за справедливою вартістю через прибуток або збиток

	За період, що закінчився 31 березня	
	2022 року	2021 року
	(у мільйонах гривень)	
Цінні папери нерезидентів за справедливою вартістю з визнанням результату переоцінки в прибутках або збитках		
Процентні доходи	1 900	2 021
Нереалізовані результати від цінних паперів нерезидентів за справедливою вартістю з визнанням результату переоцінки в прибутках або збитках	(3 385)	(4 512)
Реалізований результат за цінними паперами нерезидентів за справедливою вартістю через прибуток або збиток (нереалізовані результати поточного періоду, що стали реалізованими)	(340)	(74)
Усього результатів від цінних паперів нерезидентів за справедливою вартістю через прибуток або збиток	(1 825)	(2 565)
Похідні фінансові інструменти		
Нереалізовані результати від похідних фінансових інструментів	(234)	(1 195)
Реалізований результат від похідних фінансових інструментів (нереалізовані результати поточного періоду, що стали реалізованими)	(103)	37
Усього результатів від похідних фінансових інструментів	(337)	(1 158)
Інструменти капіталу за справедливою вартістю з визнанням результату переоцінки в прибутках або збитках		
Нереалізовані результати від інструментів капіталу	(1)	–
Усього результатів за інструментами капіталу	(1)	–
Усього результатів від операцій з фінансовими інструментами за справедливою вартістю з визнанням результату переоцінки в прибутку або збитку	(2 163)	(3 723)

У I кварталі 2022 року отримані проценти за цінними паперами нерезидентів, уключені в чисте зменшення цінних паперів нерезидентів Проміжного скороченого консолідованого звіту про рух грошових коштів, становили 2 677 мільйонів гривень (у I кварталі 2021 року – 1 672 мільйони гривень).

17. Прибутки/(збитки) від відновлення/(зменшення) корисності фінансових та нефінансових активів

Прибутки/(збитки) від відновлення/(зменшення) корисності фінансових та нефінансових активів:

	За період, що закінчився 31 березня	
	2022 року	2021 року
	(у мільйонах гривень)	
Збитки від зменшення корисності за розміщеними депозитами в іноземній валюті за амортизованою собівартістю	(8)	–
(Збитки)/прибутки від (зменшення)/відновлення корисності за облігаціями інших державних установ за амортизованою собівартістю	(1)	14
Прибутки від відновлення корисності за кредитами банкам та іншим позичальникам	792	82
Збитки від зменшення корисності за кредитами працівникам	(2)	–
Прибутки від відновлення корисності за процентними фінансовими активами	781	96
Прибутки від відновлення корисності за іншими активами	1	–

Розділ II.IV. Справедлива вартість фінансових активів та зобов'язань

18. Справедлива вартість фінансових активів та зобов'язань

Ринок, на якому Національний банк зазвичай здійснює операції з продажу активу або передавання зобов'язання, приймається за головний ринок або, якщо немає головного ринку, за найсприятливіший ринок. У Національного банку має бути доступ до основного або найсприятливішого ринку на дату оцінки. Національний банк оцінює справедливую вартість активу або зобов'язання, користуючись припущеннями, якими користувалися б учасники ринку, складаючи ціну активу або зобов'язання, та припускаючи, що учасники ринку діють у своїх економічних інтересах.

Якщо для активу або зобов'язання є головний ринок, то оцінка справедливої вартості представляє ціну на такому ринку (незалежно від того, чи ця ціна є безпосередньо відкритою, чи її оцінку отримано за іншою методикою оцінювання), навіть якщо ціна на іншому ринку є потенційно сприятливішою на дату оцінки.

Для визначення справедливої вартості фінансових інструментів, щодо яких немає інформації про ринкові ціни із зовнішніх джерел, використовуються такі методики оцінки, як дисконтування грошових потоків і аналіз фінансової інформації про об'єкти інвестування. Застосування методик оцінки може потребувати припущень, що не підкріплені ринковими даними. У цій Проміжній скороченій консолідованій фінансовій звітності інформація щодо припущень розкривається в тих випадках, за яких заміна такого припущення можливим альтернативним варіантом може призвести до суттєвої зміни сум прибутку, доходів, витрат, загальної суми активів чи зобов'язань.

Національний банк застосовує методики оцінювання, що відповідають обставинам і для яких є достатньо даних, щоб оцінити справедливую вартість, максимізуючи використання доречних відкритих вхідних даних та мінімізуючи використання закритих вхідних даних.

Усі активи та зобов'язання, справедлива вартість яких оцінюється або розкривається в консолідованій фінансовій звітності, класифікуються в межах ієрархії рівнів справедливої вартості, зазначеної нижче, на підставі вхідних даних найнижчого рівня, що є суттєвими для оцінки справедливої вартості в цілому:

- рівень 1 – ціни котирування ідентичних активів або зобов'язань на активному ринку (без будь-яких коригувань);
- рівень 2 – моделі оцінки, у яких суттєві для оцінки справедливої вартості в цілому вхідні дані, що належать до найнижчого рівня ієрархії, є прямо або опосередковано спостережуваними на ринку;
- рівень 3 – моделі оцінки, у яких суттєві для оцінки справедливої вартості в цілому вхідні дані, що належать до найнижчого рівня ієрархії, не спостерігаються на ринку.

Національний банк визначає розрахункову справедливую вартість фінансових активів і зобов'язань, використовуючи ринкову інформацію (за її наявності) і відповідні методики оцінки. Проте для тлумачення ринкової інформації з метою визначення розрахункової справедливої вартості неодмінно потрібне професійне судження. Розрахункова справедлива вартість не завжди відповідає реальним сумам, за які Національний банк міг би реалізувати фінансові активи та зобов'язання з урахуванням поточних обставин, оскільки активність фінансового ринку України залишається низькою.

Фінансові активи та зобов'язання за справедливою вартістю

До фінансових інструментів за справедливою вартістю, належать цінні папери нерезидентів, похідні фінансові інструменти.

Справедлива вартість цих цінних паперів визначається на підставі котирувань на активному ринку (вхідні дані рівня 1), інших котирувань із торгово-інформаційних систем (вхідні дані рівня 2) або, якщо немає інформації про котирування на активному ринку, на підставі дохідного підходу та вхідних даних рівня 3 (дохідність цінних паперів під час їх первинного розміщення емітентом та припущення щодо незмінності цієї дохідності до дати погашення відповідних цінних паперів, ураховуючи короткі строки до погашення).

Справедлива вартість таких похідних фінансових інструментів як ф'ючерси та державні деривативи визначається на підставі котирувань на активному ринку (вхідні дані рівня 1).

Під час визначення справедливої вартості таких похідних фінансових інструментів, як процентний та валютний свопи, використовується метод оцінки із застосуванням даних, що відкрито спостерігаються на ринку (рівень 2). Справедлива вартість визначається на основі моделей оцінки, заснованих на поточній ринковій і договірній вартості відповідних базових інструментів та інших чинників. Моделі включають різні дані, у тому числі форвардні та спотові курси валют, волатильність валютного курсу, індекси процентних ставок на міжбанківських ринках тощо.

Фінансові активи та зобов'язання за амортизованою собівартістю.

Національний банк визначив, що справедлива вартість певних фінансових активів і зобов'язань за амортизованою собівартістю суттєво не відрізняється від їх балансової вартості для цілей розкриття справедливої вартості. До цих фінансових активів і зобов'язань належать кошти та депозити в іноземній валюті, авуари в СПЗ та внески в рахунок квоти МВФ, інші фінансові активи, банкноти та монети в обігу, кошти банків, кошти державних та інших установ, депозитні сертифікати Національного банку, кредити отримані, зобов'язання перед МВФ та інші фінансові зобов'язання.

До фінансових інструментів за амортизованою собівартістю, справедлива вартість яких може суттєво відрізнятися від їх балансової вартості, належать цінні папери України, внутрішній державний борг у національній валюті, кредити банкам та іншим позичальникам. Усі ці фінансові інструменти не мають активного ринку.

Справедливу вартість тих фінансових активів і зобов'язань, для яких немає активного ринку, Національний банк розраховує для розкриття в консолідованій фінансовій звітності за методом дисконтування грошових потоків (дохідний підхід). Зазначена модель ураховує майбутні процентні платежі та погашення основної суми заборгованості, строки погашення та ставку дисконтування.

Справедливу вартість цінних паперів України Національний банк визначає на підставі дохідного підходу та такої інформації:

для довгострокових інфляційних державних облігацій – вхідних даних рівня 2, уключаючи фактичні значення індексу споживчих цін до попереднього місяця з квітня 2021 року до лютого 2022 року, та рівня 3 (консенсусний прогноз значень індексу споживчих цін на 2022–2026 роки зі щомісячного видання FOCUSECONOMICS за березень 2022 року та цільові значення індексу споживчих цін, визначені Національним банком на період із 2022 року до 2047 року);

для інших державних облігацій України – вхідних даних рівня 2.

Як ставка дисконтування для визначення справедливої вартості внутрішнього державного боргу в національній валюті використовується середньозважена ставка Національного банку за всіма інструментами рефінансування (вхідні дані рівня 3).

Станом на 31 березня 2022 року та на 31 грудня 2021 року як ставка дисконтування для визначення справедливої вартості кредитів, наданих банкам та іншим позичальникам, використана ринкова ставка (облікова ставка Національного банку плюс 1% для кредитів овернайт; облікова ставка Національного банку – для інших кредитів рефінансування) на дату розрахунку (вхідні дані рівня 3).

Використані ставки дисконтування були такими:

	31 березня 2022 року	31 грудня 2021 року
	Ставка дисконтування, у % річних	Ставка дисконтування, у % річних
Цінні папери України в національній валюті:		
облігації внутрішньої державної позики (крім довгострокових інфляційних)	9,91 – 14,10	9,67–13,10
довгострокові інфляційні облігації внутрішньої державної позики	7,55 – 9,90	6,97 – 9,39
Внутрішній державний борг у національній валюті (1994–1996 роки)	11,00	9,92
Кредити банкам та іншим позичальникам у національній валюті:		
овернайт	11,00	10,00
інші	10,00	9,00

У наведеній нижче таблиці подано балансову вартість та оцінку справедливої вартості фінансових активів, які не відображаються в консолідованому звіті про фінансовий стан Національного банку за їх справедливою вартістю:

	31 березня 2022 року		31 грудня 2021 року	
	Балансова вартість	Справедлива вартість	Балансова вартість	Справедлива вартість
(у мільйонах гривень)				
Цінні папери України в національній валюті:				
облігації внутрішньої державної позики	347 993	332 288	322 861	296 271
Внутрішній державний борг	1 516	1 362	1 541	1 451
Кредити банкам та іншим позичальникам	129 721	131 342	99 861	100 987

Беручи до уваги те, що розрахунки оціночної справедливої вартості ґрунтуються на певних припущеннях, то слід урахувати, що надана інформація може не повністю відображати вартість, яка може бути реалізована.

Справедлива вартість фінансових інструментів за рівнями її оцінки розподілялася таким чином:

	31 березня 2022 року			31 грудня 2021 року		
	Рівень 1	Рівень 2	Рівень 3	Рівень 1	Рівень 2	Рівень 3
(у мільйонах гривень)						
Активи, які оцінені за справедливою вартістю						
Кошти та депозити в іноземній валюті (ф'ючерси)	28	–	–	33	–	–
Цінні папери нерезидентів, які обліковуються за справедливою вартістю	443 311	104 992	14 908	498 539	128 800	16 949
Цінні папери України за справедливою вартістю:						
державні деривативи	391	–	–	1 082	–	–
Інші фінансові активи за справедливою вартістю:						
валютний своп	–	331	–	–	273	–
Активи, справедлива вартість яких розкривається						
Цінні папери України в національній валюті:						
облігації внутрішньої державної позики	–	179 372	152 916	–	161 952	134 319
Внутрішній державний борг	–	–	1 362	–	–	1 451
Кредити банкам та іншим позичальникам	–	–	131 342	–	–	100 987
Зобов'язання, які оцінені за справедливою вартістю						
Інші фінансові зобов'язання за справедливою вартістю:						
своп процентної ставки	–	1 175	–	–	1 105	–
валютний своп	–	163	–	–	–	–

Упродовж трьох місяців 2022 року не було суттєвих переведень фінансових інструментів між рівнями 1 і 2 оцінки справедливої вартості. Упродовж трьох місяців 2022 року не було переведень фінансових інструментів до рівня 3 оцінки справедливої вартості або з нього.

Довгострокові інфляційні ОВДП, справедлива вартість яких розкривається, включені до рівня 3 оцінки справедливої вартості.

Зміну справедливої вартості цінних паперів нерезидентів, що оцінюються на дату звітності за справедливою вартістю та включені до рівня 3 оцінки справедливої вартості, подано таким чином:

	Справедлива вартість цінних паперів нерезидентів, які оцінені за справедливою вартістю з відображенням переоцінки в прибутках чи збитках та віднесені до рівня 3 оцінки
	(у мільйонах гривень)
Цінні папери нерезидентів станом на 31 грудня 2020 року	24 999
Доходи/(витрати), визнані протягом звітного періоду в складі прибутків або збитків, у тому числі:	(1 040)
нереалізовані доходи/(витрати) від переоцінки фінансових інструментів до справедливої вартості	27
нереалізовані доходи/(витрати) від переоцінки у зв'язку зі зміною офіційного валютного курсу гривні до іноземних валют	189
Придбані цінні папери нерезидентів	1 376
Погашені цінні папери нерезидентів	(8 533)
Цінні папери нерезидентів станом на 31 березня 2021 року	16 802
Цінні папери нерезидентів станом на 31 грудня 2021 року	16 949
Доходи/(витрати), визнані протягом звітного періоду в складі прибутків або збитків, у тому числі:	772
нереалізовані доходи/(витрати) від переоцінки фінансових інструментів до справедливої вартості	19
нереалізовані доходи/(витрати) від переоцінки у зв'язку зі зміною офіційного валютного курсу гривні до іноземних валют	362
Придбані цінні папери нерезидентів	1 376
Погашені цінні папери нерезидентів	(4 189)
Цінні папери нерезидентів станом на 31 березня 2022 року	14 908

Доходи та витрати від зміни справедливої вартості цінних паперів нерезидентів, що оцінюються на дату звітності за справедливою вартістю та віднесені до рівня 3 оцінки справедливої вартості, уключено до результатів від операцій з фінансовими активами та зобов'язаннями в іноземній валюті та монетарному золоті та до результатів від операцій з фінансовими інструментами за справедливою вартістю через прибуток або збиток Проміжного скороченого консолідованого звіту про прибутки та збитки та інший сукупний дохід (примітки 15 та 16 відповідно).

Середньозважена модифікована дюрація за фінансовими активами за справедливою вартістю, що належать до рівня 3 ієрархії справедливої вартості (крім

інструментів капіталу за справедливою вартістю з відображенням переоцінки в прибутках чи збитках), становить 0,36 станом на 31 березня 2022 року (0,45 – станом на 31 грудня 2021 року). Збільшення ставок дохідності, використаних для визначення справедливої вартості таких фінансових активів станом на 31 березня 2022 року (вхідні дані рівня 3), на 1 базисний пункт призведе до зменшення справедливої вартості відповідних активів на 53 мільйони гривень (станом на 31 грудня 2021 року – 76 мільйонів гривень), а зменшення цих ставок дохідності на 1 базисний пункт – до збільшення справедливої вартості активів на 53 мільйони гривень (станом на 31 грудня 2021 року – 76 мільйонів гривень).

Розділ III. Управління капіталом

19. Управління капіталом

Функцією капіталу Національного банку є забезпечення економічної самостійності та здатності до виконання ним функцій, визначених законодавством України. Загальна сума капіталу, управління яким здійснює Національний банк, станом на 31 березня 2022 року становила 222 524 мільйони гривень (станом на 31 грудня 2021 року – 166 877 мільйонів гривень). Для Національного банку немає вимог до розміру власного капіталу, крім розмірів статутного капіталу та загальних резервів, установлених Законом України “Про Національний банк України”.

Статутний капітал

Відповідно до Закону України “Про Національний банк України” розмір статутного капіталу становить 10 мільйонів гривень. Його розмір збільшений до 100 мільйонів гривень за рішенням Ради Національного банку за підсумками 2007 року.

Загальні резерви

Національний банк створює загальні резерви, які використовуються на покриття його збитків, згідно з вимогами Закону України “Про Національний банк України”.

Загальні резерви, сформовані за звітний рік, повинні дорівнювати 10% від середньорічного обсягу грошово-кредитних зобов'язань Національного банку, які у 2021 році становили 804 893 мільйони гривень.

Резервний капітал

Резервний капітал включає резервний фонд, що формується дочірньою компанією Національного банку шляхом щорічних відрахувань від чистого прибутку дочірньої компанії відповідно до Закону України “Про акціонерні товариства” (з 01 липня 2021 року).

Станом на 31 березня 2022 року та 31 грудня 2021 року власний капітал Національного банку складався з таких компонентів:

	На 31 березня 2022 року	На 31 грудня 2021 року
	(у мільйонах гривень)	
Статутний капітал	100	100
Загальні резерви	80 489	67 691
Нерозподілений прибуток	55 616	12 803
Резервний капітал	36	36
Резерв переоцінки іноземної валюти, монетарного золота	83 856	83 856
Резерв переоцінки банківських металів	894	613
Резерви переоцінки фінансових інструментів до їх справедливої вартості	1 533	1 778
Усього власного капіталу	222 524	166 877

Відрахування до резервного фонду має бути не меншим ніж 5% суми чистого прибутку до досягнення резервним фондом 15% статутного капіталу (з 01 липня 2021 року) дочірньої компанії.

Резерви переоцінки активів і зобов'язань

Відповідно до Закону України “Про Національний банк України” нереалізовані доходи від переоцінки іноземної валюти, монетарного золота у зв'язку зі змінами офіційного курсу гривні до іноземних валют/облікової ціни золота протягом звітного року, а також нереалізовані доходи від переоцінки цінних паперів та похідних фінансових інструментів у зв'язку з їх переоцінкою до справедливої вартості, нереалізовані доходи або витрати від переоцінки банківських металів у зв'язку зі змінами облікової ціни банківських металів Національний банк спрямовує до статті “Резерви переоцінки активів і зобов'язань” у розділі “Власний капітал” консолідованого звіту про фінансовий стан та консолідованого звіту про зміни у власному капіталі.

Сума резервів переоцінки використовується для компенсації сум нереалізованих витрат від переоцінки іноземної валюти, монетарного золота, цінних паперів, похідних фінансових інструментів за справедливою вартістю, якщо вони накопичуються протягом звітного року.

Сума резервів переоцінки за іноземною валютою, монетарним золотом, цінними паперами, похідними фінансовими інструментами, банківськими металами, що вибувають, уключається до прибутку до розподілу у відповідних звітних періодах.

20. Зобов'язання з перерахування прибутку до розподілу до Державного бюджету України

Облікова політика

Згідно з нормами Податкового кодексу України Національний банк здійснює розрахунки з Державним бюджетом відповідно до статті 5¹ Закону України “Про Національний банк України”.

Національний банк перераховує частину прибутку до розподілу до Державного бюджету відповідно до Закону України “Про Національний банк України”. Прибуток до розподілу визначається шляхом зменшення прибутку на суму нереалізованих доходів звітного періоду, що спрямовуються до резервів переоцінки. Нереалізовані доходи, що стають реалізованими в наступних періодах, включаються до прибутку до розподілу у відповідних звітних періодах. Національний банк компенсує суму перевищення нереалізованих витрат над сумою резерву переоцінки коштами прибутку поточного року, а в разі їх недостатності – коштами загальних резервів. Ці операції відображаються в консолідованому звіті про зміни у власному капіталі.

Частина прибутку до розподілу, що залишається після формування загальних резервів підлягає перерахуванню до Державного бюджету. Загальна сума коштів, яку Національний банк перерахував у 2022 році до Державного бюджету, становить 18 786 мільйонів гривень (у 2021 році Національний банк перерахував до Державного бюджету 24 434 мільйони гривень).

Перерахування коштів Національним банком до Державного бюджету у 2022 році через повномасштабну військову агресію російської федерації проти України відбулось 24 лютого в особливому порядку (до підтвердження зовнішнім аудитором та затвердження Радою Національного банку річної консолідованої фінансової звітності за 2021 рік у визначеній Правлінням Національного банку сумі відповідно до наданої аудиторській фірмі на підтвердження у складі річної консолідованої фінансової звітності).

Прогнозні очікування Національного банку щодо суми прибутку до розподілу за 2022 рік, які були повідомлені Уряду, Президенту України та Верховній Раді України, становлять 25,3 мільярда гривень, а щодо суми частини прибутку до розподілу за 2022 рік, яка підлягатиме перерахуванню до Державного бюджету у 2023 році, – 19,4 мільярда гривень. Остаточний обсяг частини прибутку до розподілу Національного банку, що підлягатиме перерахуванню Національним банком до Державного бюджету у 2023 році, залежатиме від фактичних макроекономічних показників у 2022 році та визначатиметься після підтвердження зовнішнім аудитором і затвердження Радою Національного банку річної фінансової звітності Національного банку за відповідний рік.

Розділ IV. Витрати, пов'язані із забезпеченням діяльності Національного банку

21. Витрати на утримання персоналу

	За період, що закінчився 31 березня	
	2022 року	2021 року
	(у мільйонах гривень)	
Заробітна плата персоналу	657	460
Єдиний внесок на загальнообов'язкове державне соціальне страхування та внески до недержавних пенсійних фондів	141	105
Матеріальна допомога та інші соціальні виплати	2	3
Інші	4	5
Усього витрат на утримання персоналу	804	573

До інших витрат на утримання персоналу віднесено витрати на підготовку кадрів і підвищення кваліфікації, витрати на добровільне медичне страхування працівників тощо.

22. Адміністративно-господарські та інші витрати

	За період, що закінчився 31 березня	
	2022 року	2021 року
	(у мільйонах гривень)	
Витрати Банкнотно-монетного двору, що не включаються до собівартості продукції	152	82
Амортизаційні відрахування	64	55
Експлуатаційні та господарські витрати	43	35
Витрати на утримання необоротних матеріальних та нематеріальних активів	35	29
Внески до профспілки Національного банку	8	2
Виплати членам Ради Національного банку	6	4
Витрати на послуги та обслуговування телекомунікацій	5	2
Податки, збори та обов'язкові платежі	5	6
Витрати на службові відрядження	3	2
Вартість реалізованих послуг комплексу очисних споруд	2	4
Матеріальна допомога та інші соціальні виплати пенсіонерам Національного банку	2	3
Консультаційні та юридичні послуги	2	1
Витрати на членські внески	1	1
Витрати за проблемними активами	1	34
Перевищення балансової вартості над вартістю реалізації цінностей та дорогоцінних металів	–	15
Повернення раніше сплачених штрафів комерційним банкам	–	4
Інші	4	4
Усього адміністративно-господарських та інших витрат	333	283

Сума амортизації за I квартал 2022 року не включає амортизацію в сумі 44 мільйони гривень (у I кварталі 2021 року – 44 мільйони гривень), що нарахована на основні засоби, які використовуються для виготовлення банкнотного паперу, банкнот, монет та іншої продукції. Ця частина амортизації включається до витрат, пов'язаних із виготовленням банкнот, монет та іншої продукції.

До інших витрат віднесено витрати на підтримання програмного забезпечення, інші операційні витрати, що пов'язані з обробленням грошей, витрати на придбання канцелярського приладдя тощо.

Розділ V. Інші примітки

23. Операції зі зв'язаними сторонами

Умови операцій зі зв'язаними сторонами

Для складання цієї проміжної скороченої консолідованої фінансової звітності сторони вважаються зв'язаними, якщо вони перебувають під спільним контролем або якщо одна з них має змогу контролювати іншу чи може мати суттєвий вплив на іншу сторону під час прийняття фінансових та управлінських рішень, як зазначено в

МСБО 24 "Розкриття інформації про зв'язані сторони". Під час розгляду всіх відносин, що можуть виникати між зв'язаними сторонами, увага приділяється суті цих відносин, а не лише їх юридичній формі. До зв'язаних сторін Національного банку належать Уряд, організації, які перебувають під контролем держави, провідний управлінський персонал тощо.

Національний банк під час своєї діяльності здійснює операції зі зв'язаними сторонами. Нижче зазначено залишки за цими операціями станом на 31 березня 2022 року та 31 грудня 2021 року:

Примітка	На 31 березня 2022 року			На 31 грудня 2021 року		
	Уряд та організації під контролем держави	Асоційовані компанії	Інші зв'язані сторони	Уряд та організації під контролем держави	Асоційовані компанії	Інші зв'язані сторони
(у мільйонах гривень)						
Кошти та депозити в іноземній валюті та банківських металах	1	-	-	-	-	-
Цінні папери України	8 348 384	-	-	323 943	-	-
Кредити банкам та іншим позичальникам	45 376	-	-	37 277	-	-
Резерв під кредити банкам та іншим позичальникам	(3 052)	-	-	(3 664)	-	-
Внутрішній державний борг	1 516	-	-	1 541	-	-
Інші активи	6 492	36	-	35	34	-
Кошти банків	21 145	-	-	25 206	-	-
Кошти державних та інших установ	11 57 684	4	6	54 432	3	7
Кошти Фонду гарантування вкладів фізичних осіб	11 2 773	-	-	675	-	-
Зобов'язання з перерахування прибутку до розподілу до Державного бюджету України	20 -	-	-	18 786	-	-
Депозитні сертифікати, що емітовані Національним банком України	27 007	-	-	67 724	-	-
Інші зобов'язання	1 273	-	-	595	-	-

До інших зв'язаних сторін включено залишки на рахунку КНПФ.

Умови зазначених вище операцій були такими:

за довгостроковими кредитами державним банкам (які включено до кредитів банкам та іншим позичальникам у наведеній вище таблиці) станом на 31 березня 2022 року встановлена процентна ставка 10,00% (станом на 31 грудня 2021 року – 9,00%);

станом на 31 березня 2022 року Національний банк мав зобов'язання з кредитування Фонду гарантування вкладів фізичних осіб у межах відкритої відкличної відновлюваної кредитної лінії на загальну суму 3 000 мільйонів гривень (станом на 31 грудня 2021 року Національний банк не мав зобов'язань з кредитування) (примітка 9);

за коштами державних та інших установ станом на 31 березня 2022 року та 31 грудня 2021 року відсотки не нараховувалися (примітка 11);

за коштами Фонду гарантування вкладів фізичних осіб станом на 31 березня 2022 року встановлена процентна ставка 4,84% (станом на 31 грудня 2021 року – 4,80%) (примітка 11);

за залишками коштів обов'язкових резервів, що зберігаються державними банками на кореспондентському рахунку у Національному банку (які включено до коштів банків у наведеній вище таблиці), станом на 31 березня 2022 року та 31 грудня 2021 року відсотки не нараховувалися (примітка 10).

Умови операцій із внутрішнім державним боргом та цінними паперами України розкрито у відповідних примітках.

У наведеній нижче таблиці зазначено статті доходів і витрат за операціями зі зв'язаними сторонами:

	За період, що закінчився 31 березня 2022 року			За період, що закінчився 31 березня 2021 року		
	Уряд та організації під контролем держави	Асоційовані компанії	Інші зв'язані сторони	Уряд та організації під контролем держави	Асоційовані компанії	Інші зв'язані сторони
	(у мільйонах гривень)					
Процентні доходи	11 440	–	–	10 749	–	–
Процентні витрати	(857)	–	–	(579)	–	–
Комісійні доходи	53	–	–	46	–	–
Інші доходи та результати	(34)	1	–	(497)	2	–
Витрати на утримання персоналу	–	–	(16)	–	–	(11)
Інші витрати	(6)	–	(16)	(58)	–	(11)
Прибутки від відновлення корисності	604	–	–	12	–	–

До інших доходів та результатів віднесено результати від операцій зі зв'язаними сторонами з фінансовими інструментами за справедливою вартістю через прибуток або збиток.

Відповідно до Закону України “Про Національний банк України” послуги для Державного казначейства України надаються Національним банком безоплатно.

У I кварталі 2022 року короткострокові виплати (заробітна плата і єдиний внесок на загальнообов'язкове державне

соціальне страхування) провідному управлінському персоналу становили 16,31 мільйона гривень, у тому числі винагорода членам Ради Національного банку – 6,23 мільйона гривень [у I кварталі 2021 року короткострокові виплати провідному управлінському персоналу становили 10,66 мільйона гривень, у тому числі винагорода членам Ради Національного банку – 3,82 мільйона гривень]. Сальдо заборгованості за виданими провідному управлінському персоналу кредитами станом на 31 березня 2022 року та станом на 31 березня 2021 року немає.

24. Поточні та непоточні активи і зобов'язання

У наведеній нижче таблиці представлено класифікацію активів і зобов'язань за строками їх очікуваного відшкодування або погашення на поточні (до одного року) та непоточні (більше одного року):

Примітки	На 31 березня 2022 року			На 31 грудня 2021 року			
	Поточні	Непоточні	Усього	Поточні	Непоточні	Усього	
(у мільйонах гривень)							
Активи							
Кошти та депозити в іноземній валюті та банківських металах	5	192 703	–	192 703	181 279	–	181 279
Цінні папери нерезидентів	6	563 091	120	563 211	644 167	121	644 288
Авуари в СПЗ	7.1	41 042	–	41 042	510	–	510
Монетарне золото		–	44 482	44 482	–	38 800	38 800
Цінні папери України	8	33 728	314 656	348 384	21 077	302 866	323 943
Кредити банкам та іншим позичальникам	9	42 203	87 518	129 721	11 440	88 421	99 861
Внутрішній державний борг		110	1 406	1 516	110	1 431	1 541
Внески в рахунок квоти МВФ	7.2	–	81 361	81 361	–	76 807	76 807
Основні засоби та нематеріальні активи		–	4 254	4 254	–	4 343	4 343
Інші активи		9 576	2 530	12 106	3 192	2 333	5 525
Усього активів		882 453	536 327	1 418 780	861 775	515 122	1 376 897
Зобов'язання							
Банкноти та монети в обігу		685 030	215	685 245	627 604	215	627 819
Кошти банків	10	75 371	–	75 371	57 136	–	57 136
Кошти державних та інших установ	11	60 481	–	60 481	55 133	–	55 133
Зобов'язання з перерахування прибутку до розподілу до Державного бюджету України	20	–	–	–	18 786	–	18 786
Депозитні сертифікати, що емітовані Національним банком України	12	141 838	–	141 838	212 926	–	212 926
Кредити отримані		–	–	–	2 728	–	2 728
Зобов'язання перед МВФ, крім зобов'язань зі сплати внеску за квотою	7.3	52 810	96 128	148 938	49 842	106 728	156 570
Боргові зобов'язання на користь МВФ зі сплати внеску за квотою	7.3	81 351	–	81 351	76 798	–	76 798
Інші зобов'язання		1 853	1 135	2 988	1 012	1 068	2 080
Усього зобов'язань		1 098 734	97 478	1 196 212	1 101 965	108 011	1 209 976

25. Події після звітної дати

Національний банк упродовж лютого-травня утримував облікову ставку на незмінному рівні 10%. В умовах значного психологічного шоку на початку війни зміна облікової ставки мала незначні шанси слугувати фактором стабілізації очікувань та стимулом для утримання гривневих активів, зокрема для підтримки фіксації обмінного курсу.

Поступова адаптація економіки України та заміщення психологічного шоку економічною логікою ухвалення рішень бізнесом та населенням зумовили потребу повернення до ринкових засад управління фінансовою системою. 02 червня 2022 року Національний банк суттєво підвищив облікову ставку до 25% річних з метою захисту гривневих доходів та заощаджень громадян, збільшення привабливості гривневих активів, зниження тиску на валютному ринку. Таке рішення посилить спроможність Національного банку забезпечувати курсову стабільність і стримувати інфляційні процеси під час війни.

Також Національний банк розширив коридор процентних ставок за монетарними операціями з банками (± 2 в. п. від облікової ставки) для того, щоб створити додатковий простір для поживлення міжбанківського ринку.

Війна росії проти України позначилася на оцінках платоспроможності України міжнародними рейтинговими

агенціями. Після I кварталу 2022 року суверенні кредитні рейтинги продовжували своє драматичне падіння, досягнувши переддефолтного рівня та навіть рівня обмеженого дефолту. Останнє пов'язане з відстрочкою на два роки погашення суверенних єврооблігацій та сплати відсотків за ними. Зміни до умов випуску та розміщення державних фінансових інструментів узгоджені з держателями облігацій зовнішніх державних позик та державних деривативів (ВВП-варантів). Після успішно проведених перемовин окремі агентства дещо поліпшили рейтинги.

Національний банк з 9.00 21 липня 2022 року скоригував офіційний курс гривні до долара США на 25% до 36,5686 гривні за 1 доллар США з огляду на зміну фундаментальних характеристик економіки України під час війни та зміцнення долара США до інших валют. Такий крок дасть змогу підвищити конкурентоспроможність українських виробників, зблизити курсові умови для різних груп бізнесу та населення та підтримати стійкість економіки в умовах війни.

Протягом періоду від 01 квітня 2022 року до дати підписання цієї проміжної скороченої консолідованої фінансової звітності Національний банк придбав військові ОВДП на загальну суму номіналу 295 мільярдів гривень.

26. Уведення нових та змінених стандартів і тлумачень фінансової звітності

Змінені МСФЗ та тлумачення, які набрали чинності та були прийняті до застосування 01 січня 2022 року та не мали суттєвого впливу на показники діяльності та фінансовий стан Національного банку

Поправки до МСБО 37 “Забезпечення, умовні зобов’язання та умовні активи” – “Обтяжливі контракти – витрати на виконання договору” (набирають чинності для річних періодів, які починаються з або після 01 січня 2022 року).

Поправки до МСФЗ 3 “Об’єднання бізнесу”, пов’язані зі змінами в Концептуальній основі фінансової звітності (набирають чинності для річних періодів, які починаються з або після 01 січня 2022 року).

Поправки до МСБО 16 “Основні засоби” – “Надходження до використання основних засобів за призначенням”. Набирають чинності для річних періодів, які починаються з або після 01 січня 2022 року.

Щорічні вдосконалення МСФЗ за період 2018–2020 років (зміни до МСФЗ 1, МСФЗ 9, МСФЗ 16, МСБО 41).

Нові і переглянуті стандарти, які були опубліковані, але ще не набрали чинності

Поправки до МСФЗ 10 “Консолідована фінансова звітність” і МСБО 28 “Інвестиції в асоційовані та спільні підприємства” – “Продаж або розподіл активів між інвестором та його асоційованим чи спільним підприємством” (набирають чинності для річних періодів, які починаються з або після дати, яка має бути визначена. Дозволяється дострокове їх застосування).

Поправки до МСБО 1 “Подання фінансової звітності” – “Класифікація зобов’язань як поточних або непоточних”

покликані забезпечити більш загальний підхід до класифікації зобов’язань за МСБО 1 на підставі договірних умов, чинних на звітну дату (набирають чинності для річних періодів, які починаються з або після 01 січня 2023 року).

Поправки до МСБО 1 “Подання фінансової звітності” – покликані забезпечити надання роз’яснень щодо розкриття облікової політики у фінансовій звітності (набирають чинності для річних періодів, які починаються з або після 01 січня 2023 року).

Зміни до МСБО 8 “Облікові політики, зміни в облікових оцінках та помилки” покликані пояснити відмінності між змінами в бухгалтерських оцінках та змінами в обліковій політиці. Набирають чинності для річних періодів, які починаються з або після 01 січня 2023 року.

МСФЗ 17 “Договори страхування” – новий стандарт фінансової звітності для договорів страхування, у якому розглянуто питання визнання та оцінки, подання та розкриття інформації (набирають чинності для річних періодів, які починаються з або після 01 січня 2023 року, проте дозволяється дострокове їх застосування).

Поправки до МСБО 12 “Податки на прибуток” – “Відстрочені податки, пов’язані з активами і зобов’язаннями, що виникають з єдиної операції”. Набирають чинності для річних періодів, які починаються з або після 01 січня 2023 року.

Національний банк не застосував зазначені нові і переглянуті стандарти достроково. Керівництво Національного банку очікує, що застосування вищезазначених стандартів та поправок не матиме суттєвого впливу на показники діяльності та фінансовий стан Національного банку.

19 вересня 2022 року
м. Київ, Україна